

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»**

Консолідована звітність Банківської групи

*За рік, що закінчився 31 грудня 2017 року,
разом зі звітом незалежного аудитора*

Зміст

Звіт незалежного аудитора

Консолідований звіт про фінансовий стан	1
Консолідований звіт про фінансові результати	2
Консолідований звіт про сукупний дохід	3
Консолідований звіт про рух грошових коштів	4
Консолідований звіт про зміни власного капіталу	5

Примітки до консолідованої звітності Банківської групи

1. Основна діяльність	6
2. Економічне середовище, в якому Банківська група здійснює діяльність	6
3. Основа підготовки інформації	7
4. Основні принципи облікової політики	7
5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	22
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	23
7. Кошти на рахунках в Національному банку України	23
8. Кошти в інших банках	24
9. Цінні папери	25
10. Кредити клієнтам	27
11. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи	34
12. Інші активи	35
13. Заборгованість перед іншими банками	36
14. Кошти клієнтів	36
15. Випущені депозитні сертифікати	37
16. Випущені єврооблігації	37
17. Інші позикові кошти	37
18. Інші зобов'язання	38
19. Субординований борг	38
20. Похідні фінансові інструменти	39
21. Акціонерний капітал та резерви	39
22. Сегментний аналіз	40
23. Процентні доходи та витрати	40
24. Комісійні доходи та витрати	40
25. Інші доходи	41
26. Операційні витрати	41
27. Податок на прибуток	41
28. Управління ризиками	43
29. Розкриття справедливої вартості	52
30. Умовні та інші зобов'язання	55
31. Операції зі зв'язаними сторонами	57
32. Прибуток на акцію	59
33. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності	59
34. Інформація про дотримання вимог щодо достатності регулятивного капіталу та економічних нормативів Банківської групи	59
35. Події після дати балансу	60

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА ЩОДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ ГРУПИ

Акціонерам ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Ми провели аудит консолідованої звітності Банківської групи ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі – «Відповідальна особа») та інших учасників банківської групи, що вказані у Примітці 1 до консолідованої звітності Банківської групи (далі разом – «Банківська група»), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2017 року, консолідованого звіту про фінансові результати, консолідованого звіту про сукупний дохід, консолідованого звіту про рух грошових коштів та консолідованого звіту про зміни власного капіталу за рік, що закінчився зазначеною датою, і стислого викладу значущих облікових політик та іншої пояснювальної інформації.

Консолідована звітність Банківської групи була складена управлінським персоналом відповідно до вимог розділу VI «Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2012 року № 254 (далі – «Постанова № 254»).

Відповідальність управлінського персоналу за консолідовану звітність Банківської групи

Управлінський персонал несе відповідальність за складання цієї консолідованої звітності Банківської групи відповідно до вимог розділу VI Постанови № 254 та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал вважає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої звітності Банківської групи, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

Відповідальність аудитора

Нашою відповідальністю є висловлення думки щодо цієї консолідованої звітності Банківської групи на основі нашого аудиту. Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання етичних вимог, а також планування й виконання аудиту для отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована звітність Банківської групи не містить суттєвих викривлень.

Аудит передбачає виконання процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум і розкриттів у консолідованій звітності Банківської групи. Вибір процедур залежить від судження аудитора, включаючи оцінювання ризиків суттєвих викривлень консолідованої звітності Банківської групи внаслідок шахрайства або помилки. Під час оцінювання цих ризиків аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання і достовірного подання суб'єктом господарювання консолідованої звітності Банківської групи, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит включає також оцінювання відповідності застосованих облікових політик, обґрунтованості облікових оцінок, виконаних управлінським персоналом, та оцінювання загального подання консолідованої звітності Банківської групи.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Основа для думки із застереженням

1. Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років, до цінних паперів, наявних для продажу, включено акції загальною балансовою вартістю 145 015 тис. грн. та 161 798 тис. грн., відповідно, які знаходяться у власності страхових компаній та інвестиційної компанії – членів Банківської групи. Ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо балансової вартості цих акцій, резерву переоцінки цінних паперів, наявних для продажу, та ефекту на суму відстроченого податку станом на 31 грудня 2017 та 2016 років, та відповідних чистих прибутків/(збитків) від торгових операцій з цінними паперами, наявними для продажу, за 2017 та 2016 роки, оскільки нам не був наданий доступ до фінансової інформації щодо цих статей консолідованої звітності Банківської групи, а також управлінського персоналу та аудиторів членів Банківської групи. Отже, ми не змогли визначити, чи є потреба в будь-яких коригуваннях цих сум.
2. Ми не мали змоги отримати достатні й належні аудиторські докази щодо чистих прибутків/(збитків) від цінних паперів, наявних для продажу, за 2016 рік, що відносяться до облігацій, які знаходилися у власності страхових компаній – членів Банківської групи, оскільки нам не був наданий доступ до фінансової інформації, управлінського персоналу та аудиторів таких страхових компаній.
3. Ми не мали змоги отримати достатні й належні аудиторські докази щодо витрат з відстроченого податку на прибуток за 2016 рік, що відносяться до страхових компаній – членів Банківської групи, оскільки нам не був наданий доступ до фінансової інформації, управлінського персоналу та аудиторів страхових компаній.
4. Відповідно до облікової політики Банківської групи, будівлі, що входять до складу основних засобів, обліковуються за переоціненою вартістю. В 2016 році, страхові компанії – члени Банківської групи, провели переоцінку тільки певних будівель балансовою вартістю 119 379 тис. грн., в той час як існував цілий ряд факторів, який вказував, що справедлива вартість інших (не переоцінених) будівель суттєво відрізнялась від їх балансової вартості станом на 31 грудня 2016 року в сумі 46 141 тис. грн. Це є відхиленням від вимог облікової політики Банківської групи. Вплив даного відхилення від вимог облікової політики Банківської групи на балансову вартість основних засобів станом на 31 грудня 2016 року, доходів/витрат від переоцінки та витрат зі зносу та амортизації за 2016 та 2017 роки не був визначений.

Думка із застереженням

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, про яке йдеться у пункті 1 параграфу «Основа для думки із застереженням», за винятком можливого впливу на відповідні показники питань, про які йдеться в пунктах 2 та 3 параграфу «Основа для думки із застереженням» та за винятком впливу питання, про яке йдеться у пункті 4 параграфу «Основа для думки із застереженням», консолідована звітність Банківської групи складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до вимог Постанови № 254.

Основа обліку та обмеження щодо розповсюдження

Звертаємо увагу на Примітку 3 до консолідованої звітності Банківської групи, яка описує основу обліку. Консолідована звітність Банківської групи була складена з метою сприяння Відповідальній особі у дотриманні вимог, встановлених Національним банком України. Тому консолідована звітність Банківської групи не може використовуватися для інших цілей. Наш звіт призначений виключно для Відповідальної особи та Національного банку України і не може бути використаним іншими сторонами, крім Відповідальної особи та Національного банку України. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

ТОВ «Ерст энд Янг Аудиторські Послуги»

м. Київ, Україна

29 травня 2018 року

Свістич О.М.
Генеральний директор

Мовсесян Л.С.
Сертифікат аудитора серії Б №0198
чинний до 24 грудня 2019 року

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Консолідований звіт Банківської групи про фінансовий стан на 31 грудня 2017 року

(у тисячах гривень)

	Прим.	2017 рік	2016 рік
Активи			
Грошові кошти в касі та дорозі	6	1 499 269	1 162 395
Кошти на рахунках в Національному банку України	7	1 178 795	1 213 522
Заборгованість інших банків	8	5 663 885	5 664 152
<i>Цінні папери:</i>	9		
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку		162 887	277 873
- наявні для продажу		10 431 455	9 339 056
Кредити клієнтам	10	25 480 252	24 740 416
Поточний актив з податку на прибуток		2 441	46 219
Інші активи	12	1 301 412	1 158 212
Основні засоби	11	1 427 837	1 428 798
Інвестиційна власність	11	162 800	185 857
Нематеріальні активи	11	304 252	292 042
Відстрочений податковий актив	27	12 385	187 719
Всього активів		47 627 670	45 696 261
Зобов'язання			
Заборгованість перед іншими банками	13	865 004	1 147 889
Кошти клієнтів	14	37 139 478	33 082 769
Випущені депозитні сертифікати	15	187 194	691 371
Випущені єврооблігації	16	1 915 014	4 290 540
Інші позикові кошти	17	11 193	19 144
Інші зобов'язання	18	1 887 992	1 656 385
Субординований борг	19	489 656	490 750
Поточне зобов'язання з податку на прибуток		12 360	5 227
Відстрочене податкове зобов'язання	27	23 100	21 266
Всього зобов'язань		42 530 991	41 405 341
Власний капітал			
Акціонерний капітал	21	3 542 211	3 542 211
Емісійний дохід	21	101 660	101 660
Резерв переоцінки основних засобів	21	650 640	667 410
Резерв переоцінки цінних паперів, наявних для продажу	21	128 726	91 470
Резервний фонд	21	1 480 247	1 479 799
Непокритий збиток	21	(806 805)	(1 591 630)
Всього власного капіталу		5 096 679	4 290 920
Всього зобов'язань та власного капіталу		47 627 670	45 696 261

Підписано від імені Правління Відповідальної особи Банківської групи 29 травня 2018 року.

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-60 є невід'ємною частиною цієї консолідованої звітності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Консолідований звіт Банківської групи про фінансові результати за 2017 рік

(у тисячах гривень)

	Прим.	2017 рік	2016 рік
Процентні доходи	23	5 180 057	5 072 273
Процентні витрати	23	(2 145 466)	(2 897 868)
Чисті процентні доходи		3 034 591	2 174 405
Резерв під знецінення кредитів	8, 10	(1 154 972)	(1 353 293)
Чисті процентні прибутки після вирахування резерву під знецінення кредитів		1 879 619	821 112
Комісійні доходи	24	1 442 710	1 159 963
Комісійні витрати	24	(459 645)	(348 397)
Чисті комісійні доходи		983 065	811 566
<i>Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами:</i>			
- торгові операції		286 448	391 194
- курсові різниці		16 455	80 951
<i>Чисті прибутки/(збитки) від цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:</i>			
- торгові операції		(5)	727
- зміна справедливої вартості		(5 180)	(2 656)
<i>Чисті прибутки/(збитки) від цінних паперів, наявних для продажу:</i>			
- торгові операції		7 615	48 187
- збитки від зменшення корисності		(7 472)	(63 885)
Чистий дохід від переоцінки інвестиційної власності	11	4 058	3 422
Результат від реструктуризації іпотечних кредитів наданих фізичним особам в іноземній валюті	10	(5 524)	(28 508)
Чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів		82 303	(34 190)
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	30	3 475	2 513
Дохід від страхової діяльності		663 654	442 939
Інші доходи	25	375 949	120 350
Операційний дохід		4 284 460	2 593 722
Операційні витрати	26	(3 324 975)	(2 180 730)
Прибуток до оподаткування		959 485	412 992
Витрати з податку на прибуток		(200 187)	(108 696)
Чистий прибуток за звітний період		759 298	304 296
Прибуток на акцію (виражений в гривнях на акцію)	32	54,86	25,62

Підписано від імені Правління Відповідальної особи Банківської групи 29 травня 2018 року.

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полецук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-60 є невід'ємною частиною цієї консолідованої звітності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Консолідований звіт Банківської групи про сукупний дохід за 2017 рік

(у тисячах гривень)

	2017 рік	2016 рік
Чистий прибуток за звітний період	759 298	304 296
Інший сукупний дохід		
<i>Інший сукупний дохід, який буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Нереалізовані доходи за операціями з цінними паперами, наявними для продажу	53 049	162 362
Реалізовані витрати за операціями з цінними паперами, наявними для продажу, рекласифіковані до звіту про фінансові результати	(7 615)	(48 187)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(8 178)	(20 552)
Чистий інший сукупний прибуток, що підлягає рекласифікації до складу прибутку або збитку у наступних періодах	37 256	93 623
<i>Інший сукупний дохід, який не буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Переоцінка приміщень	13 089	(5 930)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(2 247)	(7 686)
Чистий інший сукупний прибуток/(збиток), що не підлягає перекласифікації до складу прибутку або збитку в наступних періодах	10 842	(13 616)
Інший сукупний дохід за рік, за вирахуванням податків	48 098	80 007
Всього сукупний прибуток за звітний період	807 396	384 303

Підписано від імені Правління Відповідальної особи Банківської групи 29 травня 2018 року.

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-60 є невід'ємною частиною цієї консолідованої звітності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Консолідований звіт Банківської групи про рух грошових коштів за 2017 рік

(у тисячах гривень)

	2017 рік	2016 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Процентні доходи отримані	4 951 925	4 789 464
Процентні витрати сплачені	(2 165 285)	(2 873 120)
Комісійні доходи отримані	1 415 347	1 210 904
Комісійні витрати сплачені	(437 588)	(351 218)
Дохід, отриманий від торгівлі іноземною валютою	286 448	391 129
Дохід від операцій з цінними паперами	115	2 687
Дохід/(збиток) від операцій з фінансовими деривативами	64 100	(1 838)
Дохід від страхової діяльності отриманий	828 568	613 693
Інші доходи отримані	371 617	135 896
Операційні витрати сплачені	(2 557 395)	(2 276 971)
Податок на прибуток сплачений	(26 066)	(45 048)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до зміни операційних активів та зобов'язань	2 731 786	1 595 578
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>		
Обов'язковий резерв у Національному банку України	668 840	(668 840)
Заборгованість інших банків	533 489	(406 142)
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	101 793	14 237
Кредити клієнтам	(1 811 548)	1 817 020
Інші активи	63 059	197 282
<i>Чисте збільшення/(зменшення) операційних зобов'язань</i>		
Заборгованість перед Національним банком України	–	(485 426)
Заборгованість перед іншими банками	(320 191)	876 265
Кошти клієнтів	3 172 495	3 933 993
Випущені депозитні сертифікати	(498 269)	655 845
Інші зобов'язання	103 317	104 760
Чисті грошові кошти, отримані в операційній діяльності	4 744 771	7 634 572
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів та нематеріальних активів	(451 794)	(247 769)
Надходження від продажу основних засобів та нематеріальних активів	29 061	20 075
Придбання цінних паперів, наявних для продажу	(28 793 407)	(57 315 804)
Продаж цінних паперів, наявних для продажу	28 473 916	51 886 020
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності	(742 224)	(5 657 478)
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Надходження єврооблігацій, інших позикових коштів та субординованого боргу	–	14 000
Погашення єврооблігацій, інших позикових коштів та субординованого боргу (Примітка 33)	(2 404 913)	(1 063 762)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності	(2 404 913)	(1 049 762)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	194 873	327 214
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	1 792 507	1 254 546
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	7 024 196	5 778 434
Вибуття компанії Банківської групи	–	(8 784)
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець звітного періоду (Примітка 6)	8 816 703	7 024 196

Підписано від імені Правління Відповідальної особи Банківської групи 29 травня 2018 року.

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-60 є невід'ємною частиною цієї консолідованої звітності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Консолідований звіт Банківської групи про зміни власного капіталу за 2017 рік

(у тисячах гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Резерв переоцінки основних засобів	Резерв переоцінки цінних паперів, наявних для продажу	Резервний фонд	Непокритий збиток	Всього власного капіталу
Залишок на 1 січня 2016 р.	3 572 211	101 660	718 647	(2 153)	1 482 826	(1 871 237)	4 001 954
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	304 296	304 296
Інший сукупний дохід за рік	-	-	(13 616)	93 623	-	-	80 007
Всього сукупний прибуток за рік	-	-	(13 616)	93 623	-	304 296	384 303
Перенесення резерву переоцінки основних засобів	-	-	(11 666)	-	-	11 666	-
Вибуття компанії Банківської групи	(30 000)	-	(25 955)	-	(3 027)	(4 357)	(63 339)
Інші зміни	-	-	-	-	-	(31 998)	(31 998)
Залишок на 31 грудня 2016 р.	3 542 211	101 660	667 410	91 470	1 479 799	(1 591 630)	4 290 920
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	759 298	759 298
Інший сукупний дохід за рік	-	-	10 842	37 256	-	-	48 098
Всього сукупний прибуток за рік	-	-	10 842	37 256	-	759 298	807 396
Амортизація резерву переоцінки основних засобів	-	-	(10 539)	-	-	10 539	-
Перенесення резерву переоцінки основних засобів в результаті вибуття активів	-	-	(16 180)	-	-	16 180	-
Розподіл до резервного фонду	-	-	-	-	448	(448)	-
Інші зміни	-	-	(893)	-	-	(744)	(1 637)
Залишок на 31 грудня 2017 р.	3 542 211	101 660	650 640	128 726	1 480 247	(806 805)	5 096 679

Підписано від імені Правління Відповідальної особи Банківської групи 29 травня 2018 року.

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-60 є невід'ємною частиною цієї консолідованої звітності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

1. Основна діяльність

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі – «Банк») було засновано 20 листопада 1991 року. Банк розпочав свою діяльність у квітні 1992 року. Банк надає повний спектр банківських послуг, включаючи залучення депозитів та надання кредитів, інвестування в цінні папери, платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну валют, випуск та процесінг платіжних карток.

Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з 2 вересня 1999 року (реєстраційне свідоцтво № 102 від 6 листопада 2012 року), що діє відповідно до Закону України № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 200 тисяч гривень на одну особу (у 2016 році – 200 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,2% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу) та фізична особа (0,1% акціонерного капіталу). Фактичний контроль Банку здійснює громадянин України пан Р.Л. Ахметов.

Юридична адреса Банку: вул. Андріївська, 4, м. Київ, Україна. Станом на 31 грудня 2017 року Банк мав 6 регіональних центрів та 158 відділень в Україні (на 31 грудня 2016 року – 6 регіональних центрів та 156 відділення в Україні).

Ця консолідована звітність банківської групи, визначеної згідно з вимогами «Положення про порядок ідентифікації та визнання банківських груп», затвердженого постановою Правління Національного банку України від 9 квітня 2012 року № 134, включає звітність Банку, ПАТ «УАСК АСКА», ПАТ «Страхова компанія АСКО-Донбас Північний», ПАТ «УАСК АСКА-Життя», ТДВ «Страхова компанія «Іллічівська», ТОВ «Інвестиційна Компанія ТЕСЕРА КАПІТАЛ» (далі – «Банківська група»). Банківська група ПАТ «ПУМБ» була визнана згідно з рішенням Комісії Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків від 19 липня 2013 року № 501, ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» було погоджено відповідальною особою цієї Банківської групи. 19 вересня 2016 року ПАТ «Страхове товариство «Іллічівське» вибуло з переліку компаній Банківської групи, що було погоджено рішенням Комітету Національного банку України з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем № 528 від 2 грудня 2016 року.

2. Економічне середовище, в якому Банківська група здійснює діяльність

Банківська група здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

Після значного погіршення в 2014 і 2015 роках, нинішня політична та економічна ситуація в Україні залишається нестабільною. У 2017 році український уряд продовжує здійснювати всеосяжну програму структурної реформи, спрямованої на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбі з корупцією, реформування судової системи з метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні. Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від успішності дій, яких вживає уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

За 2017 рік офіційний обмінний курс гривні до долару США Національного банку України зріс на 3,22% з 27,190858 гривень за долар США на 1 січня 2017 року до 28,067223 гривень за долар США на 31 грудня 2017 року. Крім того, такі фактори, як зниження рівнів ліквідності та прибутковості корпоративного сектору негативно впливають на якість обслуговування кредитного портфелю Банківської групи. Події, які відбуваються в економіці країни, призводять також до зменшення вартості застави по кредитах та інших активних операціях Банківської групи. Керівництво Банківської групи аналізує кредити на предмет знецінення з урахуванням вище зазначених факторів ризику.

Ліквідність банківського сектору поліпшувалася протягом року завдяки поверненню коштів клієнтів. Протягом першої половини 2017 року Національний банк України зменшував ключову ставку із 14% до 12,5%, але в зв'язку з прискоренням темпу інфляції ставка була переглянута і на кінець 2017 року складала 14,5%.

Стан банківського сектору нормалізувався протягом 2017 року: майже всі ключові показники роботи фінансових установ мали позитивну динаміку. Споживче кредитування почало стрімко зростати від початку року, корпоративне гривнєве кредитування почало відновлюватися у другому півріччі. База фондування залишалася стабільною, хоча відсоткові ставки за депозитами знижувалися. Зниження банками депозитних ставок уповільнилося лише наприкінці року через посилення інфляційних очікувань та спричинене цим підвищення облікової ставки Національного банку України.

При складанні цієї консолідованої звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених подій на фінансовий стан і результати діяльності Банківської групи у звітному періоді. Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банківської групи у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

(у тисячах гривень)

3. Основа підготовки інформації

Загальна інформація

Ця звітність підготовлена відповідно до вимог «Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп» затвердженого постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2012 року № 254, на основі принципу первісної вартості, за винятком фінансових інструментів та інвестиційної власності, що визнаються за справедливою вартістю, будівель та предметів мистецтва, що визнаються за переоціненою вартістю. Зазначені основні принципи облікової політики застосовувались Банківською групою послідовно протягом всіх представлених звітних періодів, якщо не було зазначено інше.

4. Основні принципи облікової політики

У звітному році Банківська група застосовує нижченаведені переглянуті МСФЗ, які вступили в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2017 року або після цієї дати.

Поправки до МСФЗ (IAS) 7 «Звіт про рух грошових коштів» – «Ініціатива в сфері розкриття інформації»

Поправки вимагають, щоб організація розкривала інформацію про зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності, включаючи як зміни, зумовлені грошовими потоками, так і зміни, не обумовлені ними (наприклад, прибутки або збитки від зміни валютних курсів). Банківська група надала інформацію за поточний період в Примітці 33.

Поправки до МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток» – «Визнання відстрочених податкових активів щодо нереалізованих збитків»

Поправки роз'яснюють, що організація повинна враховувати те, чи обмежує податкове законодавство джерела оподаткованого прибутку, проти якого вона може робити відрахування при відновленні такої тимчасової різниці, пов'язаної з нереалізованими збитками. Крім того, поправки містять вказівки щодо того, як організація повинна визначати майбутній оподаткований прибуток, і описують обставини, при яких оподаткований прибуток може передбачати відшкодування деяких активів в сумі, що перевищує їх балансову вартість. Застосування поправок не вплинуло на фінансовий стан і результати діяльності Банківської групи, оскільки Банківська група не має тимчасових різниць або активів, які належать до сфери застосування даних поправок.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 12 «Розкриття інформації про участь в інших організаціях» – «Роз'яснення сфери застосування вимог до розкриття інформації в МСФЗ (IFRS) 1»

Поправки роз'яснюють, що вимоги до розкриття інформації в МСФЗ (IFRS) 12 застосовуються щодо частки участі організації в дочірній організації, спільному підприємстві або асоційованому підприємстві (або частини частки в спільному підприємстві або асоційованому підприємстві), яка класифікується (або включається до складу ліквідаційної групи) як призначена для продажу. Дані поправки не вплинули на фінансовий стан і результати діяльності Банківської групи.

Визначення справедливої вартості

Банківська група оцінює такі фінансові інструменти, як торгові і наявні для продажу цінні папери, похідні фінансові інструменти, і такі нефінансові активи, як інвестиційна нерухомість, за справедливою вартістю на кожну звітну дату.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання в рамках угоди, що укладається в звичайному порядку між учасниками ринку, на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості передбачає, що операція з продажу активу або передачі зобов'язання відбувається:

- ▶ або на основному ринку для даного активу або зобов'язання;
- ▶ або, в умовах відсутності основного ринку, на найбільш сприятливому ринку для даного активу або зобов'язання.

У Банківської групи повинен бути доступ до основного або найбільш сприятливого ринку. Справедлива вартість активу або зобов'язання оцінюється з використанням припущень, які використовувались би учасниками ринку при визначенні ціни активу або зобов'язання, при цьому передбачається, що учасники ринку діють в своїх кращих інтересах. Оцінка справедливої вартості нефінансового активу враховує можливість учасника ринку генерувати економічні вигоди від використання активу найвигіднішим та найкращим чином або його продажу іншому учаснику ринку, який буде використовувати даний актив найвигіднішим та найкращим чином.

Банківська група використовує такі методики оцінки, які є прийнятними в обставинах, що склалися, і для яких доступні дані, достатні для оцінки справедливої вартості, при цьому максимально використовуючи доцільні спостережувані вхідні дані і мінімально використовуючи вхідні дані, що не спостерігаються.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Визначення справедливої вартості (продовження)

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у консолідованій звітності, класифікуються в рамках ієрархії джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- ▶ Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках.
- ▶ Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливу вартість відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних.
- ▶ Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та не є спостережуваними на ринку.

У випадку активів і зобов'язань, що визнаються у консолідованій звітності за справедливою вартістю на періодичній основі, Банківська група визначає факт переведення між рівнями ієрархії, джерел справедливої вартості, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вхідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Фінансові активи

Первісне визнання активів

Фінансові активи класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити і дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, або фінансові активи, наявні для продажу. При первісному визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю плюс (у випадку, якщо інвестиції не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку) витрати, безпосередньо пов'язані зі здійсненням операції. Під час первісного визнання фінансових активів Банківська група відносить їх до відповідної категорії.

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів визнаються на дату розрахунку, тобто на дату, коли Банківська група отримує або передає актив. До стандартних операцій з купівлі-продажу відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в межах яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийнятні на ринку.

Фінансові активи, що переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Фінансові активи, що призначені для торгівлі, включаються до категорії «фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку». Фінансові активи класифікуються в якості призначених для торгівлі, якщо вони були придбані з метою продажу в найближчому майбутньому. Похідні інструменти також класифікуються як призначені для торгівлі, за виключенням випадків, коли вони являються собою ефективні інструменти хеджування. Доходи та витрати за фінансовими активами, призначеними для торгівлі, відображаються в складі прибутку або збитку.

Інвестиції, утримувані до погашення

Непохідні фінансові активи з фіксованими або обумовленими платежами та фіксованим строком погашення класифікуються як утримувані до погашення в разі, якщо Банківська група має намір і здатна утримувати їх до строку погашення. Інвестиції, які Банківська група має намір утримувати протягом невизначеного періоду часу, не включаються до цієї категорії. Інвестиції, утримувані до погашення, обліковуються за амортизованою вартістю. Доходи і витрати відображаються у звіті про фінансові результати при знеціненні інвестицій, а також в процесі амортизації.

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або визначеними платежами, що не котируються на активному ринку. Угоди за ними не укладаються з метою негайного або короткострокового перепродажу та не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку або фінансові активи, наявні для продажу. Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки за такими активами відображаються у звіті про фінансові результати при списанні або зменшенні корисності кредитів та дебіторської заборгованості, доходи визнаються у процесі амортизації.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи (продовження)

Фінансові активи, наявні для продажу

Фінансові активи, наявні для продажу, являють собою непохідні фінансові активи, класифіковані як наявні для продажу або ті, що не включені до однієї з трьох вищезазначених категорій. Після первісного визнання в обліку фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, за винятком акцій, які обліковуються за собівартістю, при цьому прибутки та збитки відображаються у складі іншого сукупного доходу до моменту вибуття або знецінення інвестиції. У цьому випадку сукупний прибуток або збиток, раніше відображений у складі іншого сукупного доходу, включається до фінансового результату. При цьому проценти, що розраховуються за методом ефективної процентної ставки, відображаються у звіті про фінансові результати.

Перекласифікація фінансових активів

Якщо відносно непохідного фінансового активу, класифікованого як призначений для торгівлі, Банківська група більше не має наміру продати його в найближчому майбутньому, він може бути перекласифікований з категорії фінансових активів, що переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, в наступних випадках:

- ▶ фінансовий актив, що відповідає визначенню кредитів та дебіторської заборгованості, представленому вище, може бути перекласифікований в категорію кредитів та дебіторської заборгованості, якщо Банківська група має намір і можливість утримувати цей актив у найближчому майбутньому або до погашення;
- ▶ інші фінансові активи можуть бути перекласифіковані в категорії наявних для продажу або утримуваних до погашення тільки в рідкісних випадках.

Фінансовий актив, класифікований як наявний для продажу, якщо він відповідає визначенню кредитів та дебіторської заборгованості, може бути перекласифікований в категорію кредитів та дебіторської заборгованості, якщо Банківська група має намір і можливість утримувати цей актив у найближчому майбутньому або до погашення.

Фінансові активи перекласифікуються за справедливою вартістю на дату перекласифікації. Доходи і витрати, визнані раніше у звіті про фінансові результати, не сторнуються. Справедлива вартість фінансового активу на дату перекласифікації стає його новою первісною або амортизованою вартістю.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Еквіваленти грошових коштів утримуються з метою виконання короткострокових грошових зобов'язань, а не для інвестиційних або інших цілей. Для того, щоб інвестиція кваліфікувалась як еквівалент грошових коштів, вона повинна вільно конвертуватись у відому грошову суму і мати незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки на кореспондентських рахунках та депозити «овернайт», розміщені в інших банках, депозитні сертифікати Національного банку України зі строком погашення до 1 робочого дня, грошові кошти в касі та в дорозі та кошти на рахунках в Національному банку України, за винятком обов'язкових резервів та нарахованих процентів. Залишки грошових коштів обов'язкового резерву в Національному банку України обліковуються за амортизованою вартістю і являють собою обов'язкові резервні депозити.

Банківські метали

У ході своєї діяльності Банківська група здійснює прийняття банківських металів та їх продаж протягом короткого періоду часу після прийняття з метою отримання прибутку від короткострокових коливань ціни чи маржі дилера. Банківські метали обліковуються у складі інших активів, а прибуток чи збитки визнаються у складі інших доходів.

Заставне майно, що перейшло у власність Банківської групи

Заставне майно, що перейшло у власність Банківської групи – це нефінансові активи, отримані Банківською групою при врегулюванні прострочених кредитів. Ці активи спочатку визнаються за справедливою вартістю та включаються до будівель та обладнання, інших фінансових активів чи товарно-матеріальних запасів у складі інших активів в залежності від їх природи, а також намірів Банківської групи щодо відшкодування вартості цих активів, а в подальшому переоцінюються і обліковуються відповідно до облікової політики для цих категорій активів.

Договори «репо» та зворотного «репо»

Договори продажу та зворотного викупу цінних паперів (договори «репо») відображаються у звітності як забезпечені операції фінансування. Цінні папери, продані за договорами «репо», продовжують відображатись у звіті про фінансовий стан. Цінні папери не рекласифікуються у звіті про фінансовий стан, якщо у продавця немає права на продаж або повторну заставу цих цінних паперів за умовами договору або загальноприйнятої практики. За наявності таких прав, вони рекласифікуються в цінні папери, передані у заставу за договорами «репо». Відповідні зобов'язання включаються до складу заборгованості перед іншими банками або інших позикових коштів.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи (продовження)

Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається в складі заборгованості кредитних установ або кредитів клієнтам. Різниця між ціною продажу та ціною зворотної покупки розглядається як процентний дохід і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективної процентної ставки.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банківська група використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і угоди валютного свопу на валютних ринках і ринках капіталу. Ці фінансові інструменти утримуються для торгівлі та відображаються за справедливою вартістю. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються в складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи та витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у звіті про фінансові результати як чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів.

Похідні інструменти, вбудовані до складу інших фінансових інструментів, обліковуються окремо і відображаються за справедливою вартістю, якщо їх ризики і характеристики не є тісно пов'язаними з ризиками і характеристиками основних договорів, а самі основні договори не призначені для продажу і не переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток і збиток. Вбудовані похідні інструменти, виділені з основного договору, обліковуються за справедливою вартістю в складі торгового портфеля, при цьому всі зміни справедливої вартості відображаються у складі прибутку або збитку.

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, якщо суть договірних домовленостей полягає в тому, що Банківська група має зобов'язання передати кошти або інші фінансові активи контрагенту або виконати зобов'язання в інший спосіб, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або інших фінансових активів на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед Національним банком України, заборгованість перед іншими банками, кошти клієнтів, субординований борг, випущені єврооблігації та інші позикові кошти. Після первісного визнання позикові кошти обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки, пов'язані з вказаними зобов'язаннями, відображаються у звіті про фінансові результати при припиненні визнання позикових коштів, витрати визнаються у процесі амортизації.

Операційна оренда

Оренда майна, за якої орендодавець фактично зберігає за собою ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікується як операційна оренда. Якщо Банківська група є орендарем, то платежі за договором операційної оренди рівномірно списуються на витрати протягом строку оренди й обліковуються в складі операційних витрат.

Якщо Банківська група є орендодавцем, то активи, що є предметом операційної оренди, відображаються у звіті про фінансовий стан відповідно до виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображається у звіті про фінансові результати протягом строку оренди в складі операційних доходів. Прямі витрати, понесені у зв'язку з модернізацією, збільшують балансову вартість активу, який орендується.

Оцінка фінансових інструментів при первісному визнанні

При первісному визнанні фінансові інструменти оцінюються за справедливою вартістю, яка коригується з урахуванням безпосередньо пов'язаних з ними комісій та витрат у разі інструментів, які не переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Найкращим доказом справедливої вартості фінансового інструменту при первісному визнанні зазвичай є ціна угоди. Якщо Банківська група приходить до висновку, що справедлива вартість при первісному визнанні відрізняється від ціни угоди, то:

- ▶ якщо справедлива вартість підтверджується котируваннями на активному ринку для ідентичного активу або зобов'язання (тобто вихідні дані рівня 1) або заснована на методиці оцінки, яка використовує виключно дані з спостережуваних ринків, Банківська група визнає різницю між справедливою вартістю при первісному визнанні і ціною угоди як дохід або витрати;
- ▶ у всіх інших випадках первісна оцінка фінансового інструменту коригується для віднесення на майбутні періоди різниці між справедливою вартістю при первісному визнанні та ціною угоди. Після первісного визнання Банківська група визнає відкладену різницю в якості доходів або витрат виключно в тому випадку, якщо вихідні дані стають спостережуваними або якщо визнання інструменту припиняється.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням чистого підсумку у звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік і наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Право на проведення заліку не повинно бути обумовлено подією в майбутньому і повинно мати юридичну силу в усіх наступних обставинах:

- ▶ в ході звичайної діяльності;
- ▶ в разі невиконання зобов'язання; і
- ▶ в разі неспроможності або банкрутства організації або кого-небудь з контрагентів.

Це, як правило, не виконується щодо генеральних угод про взаємозалік, і відповідні активи і зобов'язання відображаються в звіті про фінансовий стан в повній сумі.

Знецінення фінансових активів

У кінці кожного звітного періоду Банківська група визначає, чи існують об'єктивні ознаки знецінення фінансового активу або групи фінансових активів. Вважається, що фінансовий актив або група фінансових активів зазнали знецінення тільки в разі наявності об'єктивних ознак знецінення в результаті однієї або більше подій, що відбулись після первісного визнання фінансового активу («збиткова подія»), і така подія (чи події) впливає на суму або час очікуваних майбутніх грошових потоків від фінансового активу або групи фінансових активів, які можна достовірно визначити. Об'єктивна ознака знецінення може включати свідчення, що позичальник або Банк позичальників зазнає суттєвих фінансових труднощів, несплату або прострочення сплати процентів чи основної суми, ймовірність визнання їх банкрутами або призначення іншої фінансової реорганізації, і коли наявна інформація свідчить про вимірне зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків, наприклад, зміни у простроченій заборгованості чи економічній ситуації, що пов'язують з неспроможністю погасити зобов'язання (дефолт).

Заборгованість інших банків та кредити клієнтам

Що стосується заборгованості інших банків та кредитів клієнтам, які відображаються за амортизованою вартістю, Банківська група спочатку визначає на індивідуальній основі наявність об'єктивних ознак знецінення для індивідуально значимих фінансових активів, а також сукупні ознаки знецінення фінансових активів, кожен з яких окремо не є суттєвим. Якщо Банківська група вирішує, що по фінансовому активу, що оцінений на індивідуальній основі, не існує об'єктивних ознак знецінення, незалежно від того, чи є він значущим, Банківська група включає цей актив до групи фінансових активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику та оцінює їх на предмет знецінення на сукупній основі. Активи, які оцінюються на предмет знецінення на індивідуальній основі, щодо яких визнаються збитки від знецінення, не повинні оцінюватися на предмет знецінення на сукупній основі.

За наявності об'єктивних ознак понесення збитку в результаті знецінення фінансових активів, сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активів та поточною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків за винятком майбутніх очікуваних збитків за кредитом, які ще не були понесені. Балансова вартість активу зменшується на суму резерву. Сума збитку визнається у звіті про фінансові результати. Нарахування процентного доходу продовжується на зменшену балансову вартість за первісною ефективною процентною ставкою активу. Якщо в наступному році сума збитку від знецінення збільшується або зменшується у зв'язку з подією, що відбулася після визнання збитку від знецінення, то раніше визнаний збиток від знецінення збільшується або зменшується шляхом коригування резерву під знецінення. Кредити і відповідний резерв списуються, коли немає реальних перспектив майбутнього повернення активу, а вся застава була реалізована або передана Банківській групі.

Поточна вартість очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтуються за первісною ефективною процентною ставкою фінансового активу. Якщо кредит має змінну процентну ставку, ставкою дисконтування для оцінки будь-якого збитку від знецінення є поточна ефективна процентна ставка.

Розрахунок поточної вартості очікуваних майбутніх грошових потоків забезпеченого заставою фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути в результаті звернення стягнення на предмет застави за вирахуванням витрат на отримання та продаж забезпечення, незалежно від вірогідності звернення стягнення на предмет застави.

Для цілей колективної оцінки знецінення фінансові активи групуються на підставі внутрішньої системи класифікації кредитів Банківської групи, яка враховує характеристики кредитного ризику, наприклад, вид активу, галузь, категорія забезпечення, строк прострочення та інші відповідні чинники.

Майбутні грошові потоки від групи фінансових активів, які колективно оцінюються на предмет знецінення, визначають на підставі минулого досвіду збитків за активами з характеристиками кредитного ризику, який схожий з ризиком, притаманним групі. Минулий досвід збитків коригується на підставі поточної наявної інформації для відображення впливу поточних умов, які не вплинули на минулі періоди, на яких ґрунтується минулий досвід збитків, та для усунення впливу умов, які в даний час не існують.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Знецінення фінансових активів (продовження)

Оцінки змін майбутніх грошових потоків відображають і безпосередньо пов'язані зі змінами у відповідній наявній інформації кожного року (наприклад, зміни у рівні безробіття, цінах на нерухомість, товарних цінах, платіжному статусі та інших чинниках, що свідчать про понесені збитки в групі активів та їх розмір). Методологія та припущення, які використовуються для оцінки майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються з метою зменшення будь-яких різниць між оцінкою збитків та фактично понесеними збитками.

Інвестиції утримувані до погашення

Банківська група оцінює на індивідуальній основі наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестицій, утримуваних до погашення. У разі наявності об'єктивних ознак понесення збитків від знецінення, сума цих збитків визначається як різниця між балансовою вартістю та теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків. Балансова вартість активу зменшується, і сума збитків визнається у прибутку чи збитку.

Якщо в наступному році сума очікуваних збитків від знецінення зменшується внаслідок події, що відбулася після того, як були визнані збитки від знецінення, то раніше визнані суми відображаються в звіті фінансові результати.

Фінансові інвестиції, наявні для продажу

На кожен дату звіту про фінансовий стан Банківська група визначає наявність об'єктивних ознак знецінення інвестиції або групи інвестицій наявних для продажу.

Значне або тривале зменшення справедливої вартості дольової інвестиції, наявної для продажу, до рівня нижче первісної вартості, свідчить про те, що ця інвестиція знецінена. В разі наявності ознак знецінення, кумулятивний збиток, що визначається як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням будь-якого збитку від знецінення цієї інвестиції, визнаного раніше у звіті про фінансові результати, виключається з іншого сукупного доходу і визнається у звіті про фінансові результати. Збитки від знецінення дольових інвестицій не сторнуються у звіті про фінансові результати. Збільшення їх справедливої вартості після знецінення визнається у складі іншого сукупного доходу.

Що стосується інвестицій в боргові зобов'язання, класифікованих як наявні для продажу, знецінення оцінюється на підставі аналогічних критеріїв, що і для фінансових активів, відображених за амортизованою вартістю. Майбутній процентний дохід ґрунтується на зменшеній балансовій вартості і нараховується за процентною ставкою, що використовувалась для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від знецінення. Якщо у наступному році справедлива вартість інвестиції в боргові зобов'язання збільшується і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від знецінення у звіті про фінансові результати, збиток від знецінення сторнується у звіті про фінансові результати.

Реструктуризація кредитів

В усіх можливих випадках, Банківська група намагається реструктуризувати кредити, а не вступати в права володіння заставою, задля чого подовжуються строки погашення та погоджуються нові умови надання кредиту. Як тільки умови надання кредиту переглянуті, кредит більше не вважається простроченим. Керівництво постійно переглядає реструктуризовані кредити для отримання впевненості в тому, що всі критерії задовольняються і майбутнє погашення ймовірно відбудеться. Результат реструктуризацій за рік відображається Банківською групою у звіті про фінансові результати.

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи

Банківська група припиняє визнання фінансового активу (або, якщо застосовно, частини фінансового активу або частини групи аналогічних фінансових активів) у разі:

- ▶ закінчення дії прав на отримання грошових надходжень від такого активу;
- ▶ Банківська група передала належні йому права на отримання грошових надходжень від фінансового активу або зберіг права на отримання грошових надходжень від фінансового активу з одночасним прийняттям на себе зобов'язання виплатити їх у повному обсязі третій особі без суттєвих затримок;
- ▶ Банківська група або (а) передала практично всі ризики й вигоди, пов'язані з таким активом, або (б) ані передала, ані зберегла за собою практично всі ризики та вигоди, пов'язані з ним, але при цьому не зберегла контроль над активом.

Контроль зберігається, коли контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні, не встановлюючи при цьому обмежень на продаж.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань (продовження)

Фінансові зобов'язання

Визнання фінансового зобов'язання припиняється в разі погашення, анулювання або закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або у випадку внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, визнання первісного зобов'язання припиняється, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у звіті про фінансові результати.

Договори фінансової гарантії

Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснення платежу у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми особами. Їм притаманний однаковий з кредитами ризик. Фінансові гарантії спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай ґрунтується на сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання. На кожну звітну дату фінансові гарантії оцінюються за більшою з двох сум: (i) неамортизованим залишком відповідної суми при первісному визнанні або (ii) найкращим чином розрахованих витрат, необхідних для погашення зобов'язання на звітну дату. Будь-яке збільшення зобов'язання за фінансовими гарантіями відображається у звіті про фінансові результати.

Інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням

В ході звичайної діяльності Банківська група бере на себе інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, включаючи зобов'язання з надання кредитів та акредитиви. У разі якщо збиток вважається ймовірним, нараховується резерв під інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням.

Податок на прибуток

Податок на прибуток відображений у консолідованій звітності згідно з українським законодавством, яке набуло чинності або повинне набути чинності станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточний податок та відстрочений податок і визнаються у звіті про фінансові результати за винятком випадку, коли вони визнаються безпосередньо у складі іншого сукупного доходу, оскільки стосуються операцій, які також визнаються в тому ж самому або іншому періоді, безпосередньо у складі іншого сукупного доходу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або відшкодована ними стосовно оподаткованого прибутку чи збитку в поточний та попередні періоди. Інші податки, крім податку на прибуток, відображаються у складі операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань стосовно податкових збитків, перенесених на наступні періоди, та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей консолідованої звітності. Згідно з виключенням при первісному визнанні, відстрочений податок не розраховується стосовно тимчасових різниць при первісному визнанні активу чи зобов'язання щодо іншої, ніж об'єднання компаній, операції, якщо операція, при її первісному визнанні, не впливає ані на фінансовий, ані на оподатковуваний прибуток. Сума відстроченого податку на прибуток визначається за податковими ставками, прийнятими на звітну дату, що, як очікується, будуть застосовуватись у періоді, в якому тимчасові різниці будуть сторновані або буде зарахований податковий збиток, перенесений на наступні періоди. Відстрочені податкові активи стосовно тимчасових різниць, що зменшують базу оподаткування, та податкових збитків, перенесених на наступні періоди, відображаються, лише якщо існує ймовірність отримання майбутнього оподаткованого доходу, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Основні засоби

Основні засоби, крім будівель та предметів мистецтва, придбані після 31 грудня 2000 року, обліковуються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого резерву під знецінення, у разі необхідності.

Після первісного визнання за первісною вартістю будівлі та предмети мистецтва Банківської групи відображаються за переоціненою вартістю, яка є справедливою вартістю на дату переоцінки, за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-якого накопиченого резерву під знецінення. Переоцінка проводиться достатньо регулярно для того, щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості.

Збільшення балансової вартості від переоцінки визнається у складі іншого сукупного доходу, за винятком сум сторнування попереднього зменшення вартості даного активу, визнаного у звіті про фінансові результати. В цьому разі сума збільшення вартості активу відноситься на фінансовий результат. Зменшення балансової вартості активу в результаті переоцінки визнається у звіті про фінансові результати, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості за тим самим активом, визнаним у складі резерву переоцінки будівель і відображеним в інших сукупних доходах.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Основні засоби (продовження)

Коли об'єкт будівель переоцінюється, накопичена до дати переоцінки амортизація перераховується пропорційно зміні загальної балансової вартості активу таким чином, щоб балансова вартість активу після переоцінки дорівнювала переоціненій вартості.

Резерв переоцінки відноситься безпосередньо до нерозподіленого прибутку в тому випадку, якщо сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується чи в процесі використання цього активу Банківською групою. В останньому випадку реалізована переоцінка являє собою різницю між амортизацією на основі переоціненої балансової вартості активу та амортизацією на основі його первісної вартості.

Незавершене будівництво обліковується за первісною вартістю за вирахуванням резерву під знецінення. Після завершення активи, готові до використання, переводяться до категорії будівель або удосконалень орендованого майна за їх балансовою вартістю. Амортизація на незавершене будівництво не нараховується до введення активу в експлуатацію.

На кожному звітну дату балансова вартість основних засобів переглядається на предмет знецінення у разі виникнення події чи обставин, які вказують на ймовірність того, що балансову вартість цього активу буде неможливо відшкодувати. Якщо ознаки знецінення існують, керівництво Банківської групи розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість активу зменшується до суми відшкодування, а збиток від знецінення визнається у прибутку чи збитку за рік. Збиток від знецінення, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мали місце зміни в розрахунках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибуток або збитки від вибуття активів, визначені шляхом порівняння суми надходжень від вибуття та балансової вартості активу, визнаються у прибутку чи збитку за рік (у складі операційних доходів чи витрат).

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються по мірі їх здійснення у складі операційних витрат, крім випадків, коли такі витрати можна капіталізувати.

Нарахування амортизації активу починаються з дати його введення в експлуатацію. Амортизація нараховується лінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

Будівлі	2-5%	Або протягом строку оренди, якщо він менший за 5 років
Удосконалення орендованого майна	20%	
Комп'ютери та інше обладнання	20-33%	

Предмети мистецтва не амортизуються. Ліквідаційна вартість, строки корисної експлуатації активів та метод нарахування амортизації переглядаються і, за необхідності, коригуються на кінець кожного звітного року.

Нематеріальні активи

Всі нематеріальні активи Банківської групи мають кінцевий строк корисної служби і включають капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються виходячи з витрат на придбання програмного забезпечення та введення його в експлуатацію. Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані та контролюються Банківською групою, відображаються у складі нематеріальних активів, якщо ймовірне надходження економічних вигод, що перевищують витрати.

Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Всі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням, наприклад, його обслуговуванням, відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії амортизуються лінійним методом протягом очікуваного строку їх використання, який становить від 3 до 10 років.

Інвестиційна власність

Інвестиційна власність – це нерухоме майно, яким володіє Банківська група для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке сама Банківська група не займає.

Інвестиційна власність спочатку визнається за первісною вартістю і в подальшому визнається за справедливою вартістю, яка відображає кон'юнктуру ринку на звітну дату.

Прибуток та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної власності відображаються у звіті про фінансові результати як прибутки за вирахуванням збитків від переоцінки інвестиційної власності в тому році, в якому вони виникли.

Якщо інвестиційна нерухомість стає власністю, яку займає власник, вона перекласифіковується до основних засобів за поточною балансовою вартістю на дату рекласифікації, яка далі підлягає амортизації.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Активи, що класифікуються як призначені для продажу

Банківська група класифікує необоротні активи (або групи вибуття) в якості призначених для продажу, якщо відшкодування їх балансової вартості планується переважно в результаті угоди реалізації, а не в ході використання. Для цього необоротні активи (або група вибуття) повинні бути доступні для негайного продажу в їх теперішньому стані на тих умовах, які є звичайними, типовими умовами продажу таких активів (групи вибуття), при цьому їх продаж має характеризуватися високим ступенем ймовірності.

Висока ймовірність продажу передбачає твердий намір керівництва Банківської групи слідувати плану реалізації необоротних активів (або групи вибуття). При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця і виконання такого плану. Крім цього, необоротні активи (або група вибуття) повинні активно пропонуватися до реалізації за ціною, яка є обґрунтованою з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім того, відображення продажу як завершеної операції має очікуватися протягом одного року з дати класифікації необоротних активів (або групи вибуття) в якості призначених для продажу.

Банківська група оцінює активи (або групи вибуття), що класифікуються як призначені для продажу, за найменшим із значень балансової вартості та справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж. У разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе знецінення балансової вартості активів (або групи вибуття), Банківська група відображає збиток від зменшення корисності.

Резерви

Резерви визнаються, коли Банківська група має теперішнє юридичне або добровільно взяте на себе зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує ймовірність того, що погашення такого зобов'язання причинить відтік ресурсів, які забезпечують економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем точності.

Зобов'язання з пенсійних та інших виплат працівникам

Банківська група сплачує єдиний соціальний внесок та внески до фондів соціального страхування у державний бюджет відносно своїх робітників. Суми внесків відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Банківська група не має будь-яких додаткових зобов'язань з пенсійних виплат.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою вартістю.

Акціонерний капітал

Прості акції класифікуються як капітал. Емісійний дохід являє собою перевищення внесків у капітал над номінальною вартістю випущених акцій. Прибуток або збитки від продажу викуплених власних акцій відображаються як коригування емісійного доходу.

Звітність за сегментами

Звітність за сегментами кожного учасника Банківської групи складається у відповідності до внутрішньої звітності, яка надається керівництву, відповідальному за прийняття операційних рішень, а не Банківської групи в цілому. Географічні сегменти Банківської групи показані у цій звітності виходячи з резидентності клієнта.

Умовні активи і зобов'язання

Умовні зобов'язання не визнаються в звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у консолідованій звітності, за винятком випадків, коли вибуття ресурсів в зв'язку з їх погашенням є малоімовірним. Умовні активи не відображаються в звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у консолідованій звітності в тих випадках, коли отримання пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

Визнання доходів та витрат

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Процентні доходи та витрати визнаються у звіті про фінансові результати стосовно всіх фінансових інструментів, які відображаються за амортизованою вартістю, та процентних цінних паперів, із застосуванням методу ефективної процентної ставки. При визначенні ефективної процентної ставки Банківська група розраховує грошові потоки з урахуванням усіх договірних умов фінансового інструменту (наприклад, можливість дострокового погашення), але не враховує майбутні кредитні збитки. Розрахунок включає всі комісійні, отримані чи сплачені учасниками договору, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, витрати на здійснення операції та всі інші премії або дисконти.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Визнання доходів та витрат (продовження)

Коли відображена вартість фінансового активу чи групи аналогічних фінансових активів зменшується внаслідок знецінення, визнання процентного доходу продовжується з використанням первісної ефективної процентної ставки на основі нової балансової вартості.

Комісійні доходи

Виплати, комісійні та інші статті доходів та витрат, включаючи плату за надання гарантій, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги в загальному обсязі послуг, що мають бути надані.

Винагорода за кредитні зобов'язання або за позиковими коштами, які, ймовірно, будуть використані, відноситься на майбутні періоди (разом із відповідними прямими витратами) і відображаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом чи позиковими коштами. Винагороди та комісійні, що виникають в результаті переговорів або участі у переговорах про здійснення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів, та придбання або продаж компаній), відображаються після завершення відповідної операції.

Перерахунок іноземної валюти

Українська гривня є функціональною валютою Банківської групи, оскільки це валюта основного економічного середовища, в якому Банківська група здійснює свою діяльність. Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України на звітну дату. Прибуток або збитки від перерахунку операцій в іноземній валюті визнаються у звіті про фінансові результати як результат від переоцінки іноземної валюти. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату відповідної операції.

Зміни у консолідованій звітності після її випуску

Акціонери відповідальної особи Банківської групи мають право вносити зміни у консолідовану звітність після її випуску.

Нові положення бухгалтерського обліку

Нижче представлені стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації консолідованої звітності Банківської групи. Банківська група планує застосовувати ці стандарти після набрання їх чинності.

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»

У липні 2014 року Рада з МСФЗ опублікувала МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», який замінює МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Стандарт вводить нові вимоги щодо класифікації та оцінки, а також обліку знецінення та хеджування. МСФЗ (IFRS) 9 набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Крім обліку хеджування, ретроспективне застосування є обов'язковим, але перерахунок порівняльної інформації не є потрібним.

Банківська група планує застосувати новий стандарт, визнавши сукупний ефект переходу в складі нерозподіленого прибутку на 1 січня 2018 року і не перераховуватиме порівняльну інформацію. Банківська група знаходиться в процесі оцінки наслідків застосування МСФЗ (IFRS) 9, проте обґрунтована оцінка ефекту на даний момент не доступна.

Класифікація і оцінка

Згідно МСФЗ (IFRS) 9, всі боргові фінансові активи, які не відповідають критерію «тільки платежі в рахунок основного боргу і відсотків на непогашену суму основного боргу» (SPPI), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ). Згідно з даним критерієм, боргові інструменти, які не відповідають визначенню «базової кредитної угоди», як інструменти, що містять вбудовану можливість конвертації, або кредити без права регресу, оцінюються за СВПЗ. Для боргових фінансових інструментів, які відповідають критерію SPPI, класифікація при первісному визнанні визначається на основі бізнес-моделі, згідно з якою управляються дані інструменти:

- ▶ інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків, оцінюються за амортизованою вартістю;
- ▶ інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, класифікуються як такі що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВСД);
- ▶ інструменти, які утримуються для інших цілей, класифікуються як оцінювані за СВПЗ.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Дольові фінансові активи при первісному визнанні потрібно класифікувати як оцінювані за СВПЗ, крім випадків, коли на власний розсуд прийнято рішення, без права наступного скасування, класифікувати дольовий фінансовий актив як оцінюваний за СВСД. Для пайових фінансових інструментів, класифікованих як оцінювані за СВСД, всі реалізовані і нереалізовані доходи і витрати, крім дивідендних доходів, визнаються в складі іншого сукупного доходу, без права подальшої рекласифікації в чистий прибуток або збиток.

Класифікація та оцінка фінансових зобов'язань залишаються в основному незмінними в порівнянні з існуючими вимогами МСФЗ (IAS) 39. Похідні фінансові інструменти будуть надалі оцінюватися за СВПЗ.

Банківська група очікує, що буде продовжувати оцінювати за справедливою вартістю всі фінансові активи, які на даний момент оцінюються за справедливою вартістю.

Торгові цінні папери будуть як і раніше класифікуватися як оцінювані за СВПЗ. Очікується, що цінні папери, що класифікуються як наявні для продажу, будуть оцінюватися за СВСД відповідно до МСФЗ (IFRS) 9, оскільки Банківська група розраховує утримувати ці активи не тільки з метою отримання передбачених договором грошових потоків, а й продажу значних сум на відносно постійній основі. Дольові фінансові активи, які не відносяться до торгового портфелю, будуть оцінюватися за СВСД відповідно до МСФЗ 9. Кредити, як очікується, будуть відповідати критерію SPPI і будуть як і раніше оцінюватися за амортизованою вартістю.

Знецінення

МСФЗ (IFRS) 9 вимагає, щоб Банківська група визнавала резерв під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) за всіма своїми борговими фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, а також зобов'язаннями з надання позик і договорами фінансових гарантій. Резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків, пов'язаних з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту; в останньому випадку резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу. Якщо фінансовий актив відповідає визначенню придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу, резерв розраховується на основі зміни очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу.

Для цілей формування резерву під очікувані кредитні збитки кредитна заборгованість клієнтів Банківської групи, в залежності від зміни кредитного ризику, розділяється на 3 Етапи:

- ▶ Етап 1 – кредити та кредитна заборгованість клієнтів без ознак знецінення та значного збільшення кредитного ризику.
- ▶ Етап 2 – кредити та кредитна заборгованість клієнтів з ознаками значного збільшення кредитного ризику з моменту їх первісного визнання, але без ознак знецінення.
- ▶ Етап 3 – кредити та кредитна заборгованість клієнтів з ознаками знецінення, а також придбані або створені кредити, за якими були ознаки знецінення на момент первісного визнання.

Не рідше одного разу на місяць всі кредитні операції і кредитна заборгованість клієнтів Банківської групи підлягають перевірці на:

- ▶ наявність ознак значного збільшення кредитного ризику (Етап 2);
- ▶ наявність ознак знецінення (Етап 3);
- ▶ виконання критеріїв щодо припинення ознак значного збільшення кредитного ризику (для кредитів і кредитної заборгованості, які раніше були віднесені на Етап 2);
- ▶ відсутність ознак знецінення (для кредитів і кредитної заборгованості, які раніше були віднесені на Етап 3).

Основними критеріями істотного збільшення кредитного ризику для Банківської групи може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 30 днів, очікувана або проведена реструктуризація (погіршення позицій кредитора пов'язано з відстрочкою сплати відсотків або основної суми, але не несе прямих фінансових втрат), погіршення фінансового стану клієнта (зниження рейтингу клієнта більш ніж на 3 пункти, в порівнянні з рейтингом на дату первісного визнання кредиту) та інше.

Основними ознаками знецінення для Банківської групи може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 90 днів, реструктуризація, яка здійснюється з погіршенням позицій кредитора і несе прямі фінансові втрати, порушення справи про банкрутство або ліквідацію клієнта та інше.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка за договорами з клієнтами»

МСФЗ (IFRS) 15 був випущений в травні 2014 року, а в квітні 2016 року було внесено поправки. Новий стандарт замінить всі існуючі вимоги МСФЗ до визнання виручки. Вимагатиметься повне ретроспективне застосування або модифіковане ретроспективне застосування для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати.

МСФЗ (IFRS) 15 передбачає модель, що включає п'ять етапів, яка буде застосовуватися щодо виручки за договорами з клієнтами. Згідно МСФЗ (IFRS) 15 виручка визнається в сумі, що відображає винагороду, право на яку організація очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг клієнту. Однак, процентний і комісійний дохід, який є невід'ємною частиною фінансових інструментів і договорів оренди, виходить за рамки вимог МСФЗ (IFRS) 15 та буде регулюватися іншими застосовними стандартами (МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» і МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»). В результаті, застосування даного стандарту не вплине на значну частину доходу Банківської групи.

Банківська група не очікує істотного ефекту в результаті застосування МСФЗ (IFRS) 15.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством»

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованому підприємству або спільному підприємству або вноситься в них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що являють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, який виникає в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших інвесторів в асоційованому підприємстві або спільному підприємстві. Рада з МСФЗ перенесла дату вступу даних поправок в силу на невизначений термін, проте організація, яка застосовує дані поправки достроково, повинна застосовувати їх перспективно. Банківська група не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Класифікація і оцінка операцій з виплат на основі акцій»

Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Виплати на основі акцій», в яких розглядаються три основних аспекти: вплив умов переходу прав на оцінку операцій з виплат на основі акцій з розрахунками грошовими коштами; класифікація операцій по виплатах на основі акцій з умовою розрахунків на нетто-основі для зобов'язань з податку, утримуваного у джерела; облік зміни умов операції з виплат на основі акцій, в результаті якого операція перестає класифікуватися як операція з розрахунками грошовими коштами і починає класифікуватися як операція з розрахунками пайовими інструментами. При прийнятті поправок організація не зобов'язана перераховувати інформацію за попередні періоди, проте дозволяється ретроспективне застосування за умови застосування поправок щодо всіх трьох аспектів і дотримання інших критеріїв. Поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Дозволяється застосування до цієї дати. Банківська група не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»

МСФЗ (IFRS) 16 був випущений в січні 2016 року і замінює собою МСФЗ (IAS) 17 «Оренда», Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», Роз'яснення ПКТ (SIC) 15 «Операційна оренда – стимули» і Роз'яснення ПКТ (SIC) 27 «Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму оренди». МСФЗ (IFRS) 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відображали всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в балансі, аналогічно порядку обліку, передбаченому в МСФЗ (IAS) 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів – щодо оренди активів з низькою вартістю і короткострокової оренди (тобто оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар буде визнавати зобов'язання щодо орендних платежів (тобто зобов'язання по оренді), а також актив, який представляє право користування базовим активом протягом терміну оренди (тобто актив у формі права користування). Орендарі будуть зобов'язані визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді окремо від витрат по амортизації активу в формі права користування.

Орендарі також повинні будуть переоцінювати зобов'язання по оренді при настанні певної події (наприклад, зміну термінів оренди, зміні майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів). У більшості випадків орендар буде враховувати суми переоцінки зобов'язання по оренді в якості коригування активу в формі права користування.

Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з діючими в даний момент вимог МСФЗ (IAS) 17. Орендодавці будуть продовжувати класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСФЗ (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну і фінансову.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Крім цього, МСФЗ (IFRS) 16 вимагає від орендодавців і орендарів розкриття більшого обсягу інформації в порівнянні з МСФЗ (IAS) 17.

МСФЗ (IFRS) 16 набуває чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Дозволяється застосування до цієї дати, але не раніше дати застосування організацією МСФЗ (IFRS) 15. Орендар має право застосовувати даний стандарт з використанням ретроспективного підходу або модифікованого ретроспективного підходу. перехідні положення стандарту передбачають певні звільнення. У 2018 році Банківська група продовжить оцінювати можливий вплив МСФЗ (IFRS) 16 на свою консолідовану звітність.

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

В травні 2017 року Рада з МСФЗ опублікувала МСФЗ (IFRS) 17 «*Страхові контракти*», новий всеосяжний стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «*Страхові контракти*», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестраховання) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних гарантій та фінансових інструментів з умовами дискреційної участі.

Є кілька винятків зі сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи всі доречні аспекти обліку.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності починаючи з 1 січня 2021 року або після цієї дати, при цьому вимагається розкриття порівняльної інформації. Дозволяється застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування. Банківська група оцінить ефект від застосування МСФЗ (IFRS) 17 на її консолідовану звітність, а також на договори нефінансової гарантії, які були випущені Банківської групи.

Поправки до МСФЗ (IAS) 40 «Переведення інвестиційної нерухомості з категорії в категорію»

Поправки роз'яснюють, коли організація повинна переводити об'єкти нерухомості, включаючи нерухомість, що знаходиться в процесі будівництва або розвитку, в категорію або з категорії інвестиційної нерухомості. У поправках зазначено, що зміна характеру використання відбувається, коли об'єкт нерухомості починає або перестає відповідати визначенню інвестиційної нерухомості і існують свідоцтва зміни характеру його використання. Зміна намірів керівництва щодо використання об'єкта нерухомості саме по собі не свідчить про зміну характеру його використання. Організації повинні застосовувати дані поправки перспективно щодо змін характеру використання, які відбуваються на дату початку річного звітного періоду, в якому організація вперше застосовує поправки, або після цієї дати. Організація повинна повторно проаналізувати класифікацію нерухомості, утримуваної на цю дату, і, у разі необхідності, здійснити переведення нерухомості для відображення умов, які існують на цю дату. Допускається ретроспективне застосування відповідно до МСФЗ (IAS) 8, але тільки якщо це можливо без використання більш пізньої інформації. Поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Банківська група не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2014-2016 років

Данні вдосконалення включають наступні:

МСФЗ (IFRS) 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» – видалення короткострокових звільнень для організацій, що вперше застосовують МСФЗ

Короткострокові звільнення, передбачені пунктами E3-E7 МСФЗ (IFRS) 1, були видалені, оскільки вони виконали свою функцію. Дані поправки вступають в силу з 1 січня 2018 року. Дані поправки не застосовуються до Банківської групи.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства» – роз'яснення того, що рішення оцінювати об'єкти інвестиції за справедливою вартістю через прибуток або збиток має прийматися окремо для кожної інвестиції

Поправки роз'яснюють наступне:

- ▶ Організація, яка спеціалізується на венчурних інвестиціях, або інший продавець може прийняти рішення оцінювати інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Таке рішення приймається окремо для кожної інвестиції при первісному визнанні.
- ▶ Якщо організація, яка сама не є інвестиційною організацією, має частку участі в асоційованому підприємстві або спільному підприємстві, які є інвестиційними організаціями, то при застосуванні методу участі в капіталі така організація може вирішити залишити оцінку за справедливою вартістю, що застосована її асоційованою організацією або спільним підприємством, які є інвестиційними організаціями, до своїх власних часток участі в дочірніх організаціях. Таке рішення приймається окремо для кожної асоційованої організації або спільного підприємства, що є інвестиційними організаціями, на більш пізню з таких дат: (а) дату первісного визнання асоційованого підприємства або спільного підприємства, що є інвестиційними організаціями; (б) дату, на яку асоційована організація або спільне підприємство стають інвестиційними організаціями; і (в) дату, на яку асоційована організація або спільне підприємство, що є інвестиційними організаціями, вперше стають материнськими організаціями.

Дані поправки застосовуються ретроспективно і вступають в силу 1 січня 2018 року. Банківська група не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 4 «Застосування МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» разом з МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти»

Дані поправки усувають проблеми, що виникають у зв'язку із застосуванням нового стандарту щодо фінансових інструментів, МСФЗ (IFRS) 9, до впровадження МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти», який замінює собою МСФЗ (IFRS) 4. Поправки передбачають дві можливості для організацій, що випускають договори страхування: тимчасове звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 і метод накладення. Тимчасове звільнення вперше застосовується до звітних періодів, починаючи з 1 січня 2018 року або після цієї дати. Організація може прийняти рішення про застосування методу накладення, коли вона вперше застосовує МСФЗ (IFRS) 9, і застосовувати даний метод ретроспективно щодо фінансових активів, класифікованих за рішенням організації при переході на МСФЗ (IFRS) 9. При цьому організація перераховує порівняльну інформацію, щоб відобразити метод накладення, в тому і тільки в тому випадку, якщо вона перераховує порівняльну інформацію при застосуванні МСФЗ (IFRS) 9. Дані поправки не застосовні до Банківської групи.

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 22 «Операції в іноземній валюті та попередня оплата»

У роз'ясненні пояснюється, що датою операції для цілей визначення обмінного курсу, який повинен використовуватися при первісному визнанні активу, витрати або доходи (або його частини) у разі припинення визнання немонетарного активу або немонетарного зобов'язання, що виникають в результаті надання або отримання попередньої оплати, є дата, на яку організація спочатку визнає немонетарний актив або немонетарні зобов'язання, що виникають в результаті надання або отримання попередньої оплати. Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Однак оскільки поточна діяльність Банківської групи відповідає вимогам роз'яснення, Банківська група не очікує, що воно вплине на консолідовану звітність.

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»

Роз'яснення розглядає порядок обліку податку на прибуток, коли існує невизначеність податкових трактувань, що впливає на застосування МСФЗ (IAS) 12. Роз'яснення не застосовується до податків або зборів, які не належать до сфери застосування МСФЗ (IAS) 12, а також не містить особливих вимог, що стосуються відсотків і штрафів, пов'язаних з невизначеними податковими трактуваннями.

Організація повинна вирішити, чи розглядати кожне невизначене податкове трактування окремо або разом з однією або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більшою точністю передбачити результат розв'язання невизначеності. Роз'яснення також зачіпає припущення, які організація робить для розгляду трактувань податковими органами, а також як вона розглядає зміни в фактах і обставинах.

Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Банківська група буде застосовувати роз'яснення з дати його вступу в силу. Оскільки Банківська група здійснює свою діяльність в складному податковому середовищі, застосування роз'яснення може вплинути на консолідовану звітність Банківської групи і необхідне розкриття інформації. Крім того, Банківська група може бути змушена встановити процедури та методи отримання інформації, необхідної для своєчасного застосування роз'яснення.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2015-2017 років

Дані поліпшення вступають в силу для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Вони включають, зокрема, такі зміни:

МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу» і МСФЗ (IFRS) 11 «Спільне підприємництво» – раніше були частки участі в спільних операціях

Дані поправки містять роз'яснення щодо того, чи слід переоцінювати частки участі в спільних операціях (що складають бізнес, як цей термін визначено в МСФЗ (IFRS) 3) до справедливої вартості, якщо:

- ▶ сторона угоди про спільне підприємництво отримує контроль над спільною операцією (МСФЗ (IFRS) 3);
- ▶ сторона, яка є учасником спільних операцій (але не має спільного контролю), отримує спільний контроль над спільними операціями (МСФЗ (IFRS) 11).

Очікується, що дані поправки не матимуть впливу на консолідовану звітність Банківської групи.

МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток» – податкові наслідки щодо виплат за фінансовими інструментами, класифікованих як інструменти капіталу

В даних поправках пояснюється, що організація повинна визнавати всі податкові наслідки щодо дивідендів в прибутку чи збитку, іншого сукупного доходу або власного капіталу в залежності від того, де організація визнала первісну операцію або подію, які генерували прибуток, що розподіляється, що є джерелом дивідендів. Допускається застосування до цієї дати, при цьому організація повинна розкрити цей факт. Дані поправки повинні спочатку застосовуватися до податкових наслідків щодо дивідендів, визнаних на дату початку самого раннього порівняльного періоду або після цієї дати. Оскільки поточна практика Банківської групи відповідає вимогам поправок, Банківська група не очікує, що вони не матимуть будь-якого впливу на її консолідовану звітність.

МСФЗ (IAS) 23 «Витрати на позики» – витрати на позики, які підлягають капіталізації

В даних поправках пояснюється, що коли кваліфікований актив готовий до використання за призначенням або продажу і деякі позики, отримані спеціально для придбання кваліфікованого активу, залишаються непогашеними на цю дату, суму таких позик необхідно включити в суму коштів, які організація запозичує на спільні цілі. Допускається застосування до цієї дати, при цьому організація повинна розкрити цей факт. Очікується, що дані поправки не матимуть впливу на консолідовану звітність Банківської групи.

Зміни у класифікації сум у консолідованій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2016 року

При підготовці цієї консолідованої звітності Банківська група змінила класифікацію щодо визначення деяких груп звіту про рух грошових коштів. Зміни за рік, що закінчився 31 грудня 2016 року представлені нижче:

	Згідно з попереднім періодом	Вплив перекласифікації	Скоригована сума
Грошові потоки від операційної діяльності			
Комісійні доходи отримані	1 582 287	(371 383)	1 210 904
Дохід від страхової діяльності отриманий	–	613 693	613 693
Операційні витрати сплачені	(2 051 569)	(225 402)	(2 276 971)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до зміни операційних активів та зобов'язань	1 578 670	16 908	1 595 578
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>			
Інші активи	439 592	(242 310)	197 282
<i>Чисте збільшення/(зменшення) операційних зобов'язань</i>			
Інші зобов'язання	(120 642)	225 402	104 760
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності	7 634 572	–	7 634 572

(у тисячах гривень)

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Банківська група використовує оцінки та судження, які впливають на суми, що відображені у консолідованій звітності, та на балансову вартість активів та зобов'язань в наступному фінансовому році. Розрахунки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи очікування майбутніх подій, що за наявних умов вважаються обґрунтованими. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банківської групи також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які найсуттєвіше впливають на суми, що відображаються у консолідованій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Знецінення кредитів та дебіторської заборгованості

Банківська група регулярно перевіряє свої кредитні портфелі та дебіторську заборгованість на предмет знецінення. При визначенні того, чи потрібно визнати збиток від знецінення у складі прибутку чи збитку за рік, Банківська група робить судження стосовно того, чи є наявна інформація, яка свідчила б про зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від погашення зобов'язань боржником, яке можна визначити, до того, як таке зменшення можна порівняти з конкретним активом у цьому кредитному портфелі та дебіторській заборгованості. При розрахунку майбутніх грошових потоків керівництво використовує оцінки на основі минулого досвіду збитків за активами з подібними характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками знецінення по групам кредитів та дебіторської заборгованості. Методика та припущення, що застосовуються для розрахунку як сум, так і строків майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються, з тим щоб зменшити різницю між розрахунковими та фактично понесеними збитками.

Банківська група регулярно оцінює активи, які знаходяться у забезпеченні по індивідуально знецінених позиках, з метою оцінки суми ймовірних збитків по кожній операції. При цьому на величину майбутнього грошового потоку від реалізації активів впливає як вартість самого активу, так і строки можливої експозиції (реалізації). Одночасне зменшення вартості активів, отриманих Банківською групою у заставу, на 10% та збільшення строку експозиції цих активів на 50% призвело б до збільшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 191 669 тисяч гривень (у 2016 році – на 113 204 тисячі гривень).

Збільшення вартості забезпечення по знецінених кредитах на 10% без зміни строку експозиції призвело б до зменшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 113 741 тисячу гривень (у 2016 році – 61 298 тисяч гривень).

Щодо портфелю кредитів юридичним особам, резерв під які розраховується на колективній основі, на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та рівень втрат при настанні дефолту позичальника (LGD). У разі одночасного збільшення PD на 10% та LGD на 10% сума збитків від знецінення збільшилася би на 40 453 тисячі гривень (у 2016 році – на 50 064 тисяч гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та LGD на 10% призвело б до зменшення суми збитків від знецінення на 36 600 тисяч гривень (у 2016 році – на 45 724 тисяч гривень).

Щодо масового портфелю кредитів роздрібного бізнесу, на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та коефіцієнт відновлення (повернення з дефолту – Recovery Rate, RR). У разі одночасного збільшення розміру PD на 10% та зменшення RR на 10% сума збитків від знецінення збільшилася би на 17 793 тисячі гривень (у 2016 році – на 23 464 тисячі гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та збільшення RR на 10% призвело б до зменшення суми збитків від знецінення на 18 881 тисячу гривень (у 2016 році – на 25 582 тисячі гривень).

Справедлива вартість власних будівель, які використовує Банківська група, предметів мистецтва та інвестиційної власності

Як зазначено у Примітці 4, Банківська група проводить регулярну переоцінку будівель, предметів мистецтва та інвестиційної власності. Переоцінка проводиться на основі результатів оцінки, яку виконують незалежні оцінювачі. Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу. У 2017 році Банківська група провела оцінку справедливої вартості власних будівель із залученням незалежних експертів. Якби ціна за квадратний метр коливалася у діапазоні 5%, справедлива вартість власних будівель, які використовує Банківська група, була б більше або менше на 49 872 тисячі гривень, відповідно (в 2016 році – на 55 929 тисяч гривень), і справедлива вартість інвестиційної власності була б більше або менше на 8 140 тисяч гривень, відповідно (в 2016 році – на 9 293 тисячі гривень).

(у тисячах гривень)

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Знецінення кредитів та дебіторської заборгованості (продовження)

Операції зі зв'язаними сторонами

У ході звичайної діяльності Банківська група здійснює операції зі зв'язаними сторонами. МСФЗ (IAS) 39 вимагає обліковувати фінансові інструменти при первісному визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими процентними ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних операцій з незв'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки. Умови операцій зі зв'язаними сторонами розкрито у Примітці 31.

Оцінка справедливої вартості

Якщо справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань, відображених у звіті про фінансовий стан, не може бути визначена на підставі цін на активному ринку, вона визначається з використанням різних моделей оцінок, що включають математичні моделі. Вхідні дані для таких моделей визначаються на підставі спостережуваного ринку, якщо таке можливо; в інакшому випадку, для визначення справедливої вартості слід застосовуються судження. Додаткову інформацію розкрито у Примітці 29.

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Для цілей складання звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти включають такі статті:

	2017 рік	2016 рік
Грошові кошти в касі та в дорозі	1 499 269	1 162 395
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках (Примітка 8)	4 139 132	3 717 293
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках – нарахований процентний дохід (Примітка 8)	(493)	(174)
Поточний рахунок у Національному банку України (Примітка 7)	1 178 795	1 213 522
Поточний рахунок у Національному банку України – обов'язковий резерв (Примітка 7)	–	(668 840)
Депозитні сертифікати (Примітка 9)	2 002 054	1 601 050
Депозитні сертифікати – нарахований процентний дохід	(2 054)	(1 050)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	8 816 703	7 024 196

7. Кошти на рахунках в Національному банку України

	2017 рік	2016 рік
<i>Кореспондентський рахунок у Національному банку України, у тому числі</i>		
1 178 795	1 178 795	1 213 522
- частина обов'язкового резерву	–	668 840
Всього коштів на рахунках у Національному банку України	1 178 795	1 213 522

Відповідно до вимог Національного банку України сума обов'язкового резерву Банківської групи розраховується як відсоток від певних зобов'язань Банківської групи за попередній місяць резервування.

З січня 2015 року по грудень 2017 року Банківська група була зобов'язана щодня забезпечувати наявність залишку на початок дня на кореспондентському рахунку в Національному банку України у розмірі 40% від суми обов'язкового резерву за попередній місяць (станом на 31 грудня 2016 року розрахункова сума резерву – 668 840 тисяч гривень).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

8. Кошти в інших банках

	2017 рік	2016 рік
<i>Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках</i>		
- у банках країн ОЕСР	3 462 633	3 291 134
- в українських банках	84 787	88 458
- в інших країнах	591 712	337 701
Всього поточних рахунків та депозитів «овернайт» в інших банках	4 139 132	3 717 293
у т.ч. нарахований процентний дохід	493	174
<i>Строкові депозити в інших банках, у тому числі</i>		
- у банках країн ОЕСР	1 106 530	1 585 146
- в українських банках	418 091	407 162
- в інших країнах	43 787	43 327
- договори «зворотного репо»	276 788	225 531
Всього строкових депозитів в інших банках	1 845 196	2 261 166
<i>Резерв під знецінення коштів в інших банках</i>	(320 443)	(314 307)
Всього коштів в інших банках	5 663 885	5 664 152

Кошти розміщені в українських та іноземних банках. Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Строкові депозити в інших банках	Всього
<i>Не прострочені і не знецінені</i>			
- з рейтингом від AA- до AA+	1 202 415	4 392	1 206 807
- з рейтингом від A- до A+	310 445	1 044 607	1 355 052
- з рейтингом від BBB- до BBB+	2 059 689	100 632	2 160 321
- з рейтингом від BB- до BB+	243 515	686	244 201
- з рейтингом від B- до B+	72 088	58 015	130 103
- без рейтингу	250 980	322 289	573 269
Всього не прострочених та не знецінених	4 139 132	1 530 621	5 669 753
<i>Індивідуально знецінені</i>			
- із затримкою платежу більш ніж 360 днів	-	314 575	314 575
Всього індивідуально знецінених	-	314 575	314 575
За винятком резерву під знецінення	-	(320 443)	(320 443)
Всього коштів в інших банках	4 139 132	1 524 753	5 663 885

Кредитний рейтинг базується на рейтингу агентств Fitch. Контрагенти, які вказані вище у таблиці у рядку «без рейтингу» – це переважно банки, які вважаються середніми або малими з точки зору суми загальних активів.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

8. Кошти в інших банках (продовження)

Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2016 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Строкові депозити в інших банках	Всього
<i>Не прострочені і не знецінені</i>			
- з рейтингом від AA- до AA+	1 637 794	-	1 637 794
- з рейтингом від A- до A+	1 416 155	540 627	1 956 782
- з рейтингом від BBB- до BBB+	411 357	477 294	888 651
- з рейтингом від B- до B+	62 245	47 471	109 716
- без рейтингу	189 742	898 235	1 087 977
Всього не прострочених та не знецінених	3 717 293	1 963 627	5 680 920
<i>Індивідуально знецінені</i>			
- із затримкою платежу більш ніж 360 днів	-	297 539	297 539
Всього індивідуально знецінених	-	297 539	297 539
За винятком резерву під знецінення	-	(314 307)	(314 307)
Всього коштів в інших банках	3 717 293	1 946 859	5 664 152

Нижче наведений аналіз змін резерву під знецінення коштів в інших банках протягом року:

	2017 рік	2016 рік
Резерв під знецінення на 1 січня	314 307	202 458
Відрахування у резерв під знецінення протягом року	(2 181)	87 184
Курсові різниці	8 317	24 665
Резерв під знецінення на 31 грудня	320 443	314 307

Станом на 31 грудня 2017 року строкові депозити, розміщені в банках країн ОЕСР та інших країн, які не є членами ОЕСР, загальною сумою 588 907 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 1 628 473 тисячі гривень) являють собою гарантійні депозити для забезпечення імпорتنних акредитивів та гарантій, які Банківська група надала на користь своїх клієнтів.

Станом на 31 грудня 2017 року кошти на поточних рахунках та депозитах «овернайт» в інших банках в сумі 1 122 825 тисяч гривень, що становить 20% від загальної суми коштів в інших банках були розміщені в банку зареєстрованому в країні, що є членом ОЕСР, який має рейтинг BBB+, підтверджений міжнародними рейтинговими агентствами (на 31 грудня 2016 року – 1 337 406 тисяч гривень, що становить 24% від загальної суми коштів в інших банках були розміщені в банку зареєстрованому в країні, що є членом ОЕСР, який має рейтинг AA-, підтверджений міжнародними рейтинговими агентствами).

9. Цінні папери

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку

	2017 рік	2016 рік
Державні боргові цінні папери	162 887	277 873
Всього цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	162 887	277 873

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

9. Цінні папери (продовження)

Цінні папери, наявні для продажу

	2017 рік	2016 рік
Державні боргові цінні папери	8 275 303	6 565 664
Депозитні сертифікати Національного банку України	2 002 054	2 602 485
Корпоративні облігації	2 026	2 052
Всього боргових цінних паперів	10 279 383	9 170 201
у т.ч. нарахований процентний дохід	319 256	227 239
Акції	152 072	168 855
Всього цінних паперів, наявних для продажу	10 431 455	9 339 056

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, наявних для продажу, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Корпоративні облігації	Всього
<i>Не прострочені і не знецінені - з рейтингом В-</i>	8 275 303	2 002 054	2 026	10 279 383
Всього не прострочених та не знецінених	8 275 303	2 002 054	2 026	10 279 383
Всього боргових цінних паперів	8 275 303	2 002 054	2 026	10 279 383

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, наявних для продажу, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2016 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Корпоративні облігації	Всього
<i>Не прострочені і не знецінені - з рейтингом В-</i>	6 565 664	2 602 485	2 052	9 170 201
Всього не прострочених та не знецінених	6 565 664	2 602 485	2 052	9 170 201
Всього боргових цінних паперів	6 565 664	2 602 485	2 052	9 170 201

Кредитні рейтинги емітентів державних боргових цінних паперів та депозитних сертифікатів Національного банку України засновані на суверенному рейтингу України.

Основним фактором, який Банківська група враховує при розгляді питання про знецінення боргових цінних паперів, є їх прострочений статус.

Станом на 31 грудня 2017 року депозитні сертифікати номінальною вартістю 2 000 000 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 1 600 000 тисяч гривень) зі строком погашення до 1 робочого дня класифікуються Банківською групою як грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 6).

Станом на 31 грудня 2017 року державні боргові цінні папери включають облігації внутрішньої державної позики з кінцевими строками погашення з 10 січня 2018 року по 15 січня 2020 року та ефективною процентною ставкою від 4% до 23% річних (на 31 грудня 2016 року – з кінцевими строками погашення з 1 березня 2017 року по 23 грудня 2019 року та ефективною процентною ставкою від 4% до 23% річних), а також депозитні сертифікати Національного банку України з кінцевим строком погашення з 3 січня 2018 року та ефективною процентною ставкою 13% річних (на 31 грудня 2016 року – з кінцевим строком погашення 4 січня 2017 року по 12 січня 2017 року та ефективною процентною ставкою від 13% до 15% річних).

Станом на 31 грудня 2017 року корпоративні облігації включають облігації підприємств з кінцевим строком погашення до 2 липня 2018 року та ефективною процентною ставкою до 18% річних (31 грудня 2016 року – корпоративні облігації включають облігації підприємств з кінцевим строком погашення до 2 липня 2018 року та ефективною процентною ставкою до 18% річних).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам

	2017 рік	2016 рік
Кредити корпоративним клієнтам	25 309 288	27 866 078
За вирахуванням резерву під знецінення кредитів	(5 501 323)	(6 557 793)
Всього кредитів корпоративним клієнтам за вирахуванням резерву під знецінення кредитів	19 807 965	21 308 285
Кредити фізичним особам		
Споживчі кредити	4 872 979	3 010 688
Іпотечне кредитування	1 163 980	2 827 481
Автокредитування	129 546	317 533
Інші кредити фізичним особам	1 750 951	1 168 831
За вирахуванням резерву під знецінення кредитів	(2 245 169)	(3 892 402)
Всього кредитів фізичним особам за вирахуванням резерву під знецінення кредитів	5 672 287	3 432 131
Всього кредитів клієнтам	25 480 252	24 740 416

Сума кредитів клієнтам до вирахування резерву під знецінення станом на 31 грудня 2017 року включає кредити з фіксованою процентною ставкою в сумі 33 164 329 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 34 417 419 тисяч гривень) та кредити з плаваючою процентною ставкою в сумі 62 415 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 773 192 тисячі гривень).

Зміни резерву під знецінення

Нижче наведений аналіз змін резерву під знецінення кредитного портфелю протягом 2017 року:

	Кредити корпоративним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредитування	Автокредитування	Інші кредити фізичним особам	Всього
Резерв під знецінення кредитів клієнтам на початок періоду	6 557 793	830 758	2 524 323	291 507	245 814	10 450 195
Відрахування у резерв під знецінення кредитів протягом звітного періоду	1 165 728	32 615	(86 526)	265	70 882	1 182 964
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	(20 848)	(1 615)	(1 850)	(340)	(1 158)	(25 811)
Використання резерву	(2 305 174)	(40 669)	(1 447 162)	(166 926)	(1 038)	(3 960 969)
Курсові різниці	103 824	(98)	(4 072)	383	76	100 113
Резерв під знецінення кредитів клієнтам на 31 грудня 2017 р.	5 501 323	820 991	984 713	124 889	314 576	7 746 492

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни резерву під знецінення (продовження)

За рік що закінчився 31 грудня 2017 року Банківською групою проведено рефінансування іпотечних кредитів фізичним особам в іноземній валюті у споживчі кредити в гривні. Балансова вартість рефінансованих кредитів станом на 31 грудня 2017 року склала 50 988 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 61 152 тисячі гривень). За 12 місяців 2017 року чистий збиток від рефінансування іпотечних кредитів наданих фізичним особам в іноземній валюті склав 5 524 тисячі гривень (за 12 місяців 2016 року – 28 508 тисяч гривень).

Нижче поданий аналіз резерву під знецінення кредитного портфелю у розрізі його видів та процента резервування станом на 31 грудня 2017 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредиту- вання	Автокреди- тування	Інші кредити фізичним особам	Всього
Резерв під знецінення кредитів, розрахований на індивідуальній основі	5 117 216	–	196 288	–	–	5 313 504
Резерв під знецінення кредитів, розрахований на колективній основі	199 169	752 585	778 496	123 580	287 653	2 141 483
Резерв під знецінення, розрахований на колективній основі, щодо кредитів без індивідуальних ознак знецінення	184 938	68 406	9 929	1 309	26 923	291 505
Всього визнано резерву під знецінення	5 501 323	820 991	984 713	124 889	314 576	7 746 492
Загальна сума індивідуально знецінених кредитів до вирахування суми резерву під їх знецінення	9 453 087	–	223 165	–	–	9 676 252
Загальна сума колективно знецінених кредитів до вирахування суми резерву під їх знецінення	207 452	770 959	831 210	123 638	303 029	2 236 288
Загальна сума кредитів без індивідуальних ознак знецінення до вирахування суми резерву під їх знецінення	15 648 749	4 102 020	109 605	5 908	1 447 922	21 314 204
Загальна сума кредитів до вирахування суми резерву на їх знецінення	25 309 288	4 872 979	1 163 980	129 546	1 750 951	33 226 744
Процент резервування індивідуально знецінених кредитів	54%	0%	88%	0%	0%	55%
Процент резервування колективно знецінених кредитів	96%	98%	94%	100%	95%	96%
Процент резервування кредитів без індивідуальних ознак знецінення	1%	2%	9%	22%	2%	1%

Нижче наведений аналіз змін резерву під знецінення кредитного портфелю протягом 2016 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредиту- вання	Автокреди- тування	Інші кредити фізичним особам	Всього
Резерв під знецінення кредитів клієнтам на початок періоду	5 985 316	1 342 086	2 655 724	258 050	289 943	10 531 119
Відрахування у резерв під знецінення кредитів протягом звітного періоду	928 237	56 473	210 495	8 325	70 987	1 274 517
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	(758)	(3 291)	(142)	(32)	(4 185)	(8 408)
Використання резерву	(792 838)	(565 193)	(641 304)	(1 872)	(111 149)	(2 112 356)
Курсові різниці	437 836	683	299 550	27 036	218	765 323
Резерв під знецінення кредитів клієнтам на 31 грудня 2016 р.	6 557 793	830 758	2 524 323	291 507	245 814	10 450 195

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни резерву під знецінення (продовження)

Нижче поданий аналіз резерву під знецінення кредитного портфелю у розрізі його видів та процента резервування станом на 31 грудня 2016 року:

	Кредити корпоративним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредитування	Автокредитування	Інші кредити фізичним особам	Всього
Резерв під знецінення кредитів, розрахований на індивідуальній основі	6 016 470	19 546	470 317	4 679	–	6 511 012
Резерв під знецінення кредитів, розрахований на колективній основі	321 782	758 899	2 042 208	283 254	212 094	3 618 237
Резерв під знецінення, розрахований на колективній основі, щодо кредитів без індивідуальних ознак знецінення	219 541	52 313	11 798	3 574	33 720	320 946
Всього визнано резерву під знецінення	6 557 793	830 758	2 524 323	291 507	245 814	10 450 195
Загальна сума індивідуально знецінених кредитів до вирахування суми резерву під їх знецінення	10 041 277	21 063	519 027	4 679	–	10 586 046
Загальна сума колективно знецінених кредитів до вирахування суми резерву під їх знецінення	383 517	780 160	2 160 319	293 776	222 408	3 840 180
Загальна сума кредитів без індивідуальних ознак знецінення до вирахування суми резерву під їх знецінення	17 441 284	2 209 465	148 135	19 078	946 423	20 764 385
Загальна сума кредитів до вирахування суми резерву на їх знецінення	27 866 078	3 010 688	2 827 481	317 533	1 168 831	35 190 611
Процент резервування індивідуально знецінених кредитів	60%	93%	91%	100%	0%	62%
Процент резервування колективно знецінених кредитів	84%	97%	95%	96%	95%	94%
Процент резервування кредитів без індивідуальних ознак знецінення	1%	2%	8%	19%	4%	2%

Забезпечення та інші засоби підвищення кредитного рейтингу

Сума та види забезпечення, що вимагається Банківською групою, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Запроваджені процедури щодо прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Нижче зазначені основні види отриманого забезпечення:

- ▶ за операціями кредитування цінними паперами та договорами «зворотного репо» – цінні папери;
- ▶ за операціями кредитування корпоративних клієнтів – об'єкти нерухомого майна, товарно-матеріальні запаси, дебіторська заборгованість за основною діяльністю та майнові права на депозити;
- ▶ за операціями кредитування фізичних осіб – майнові права на рухоме і нерухоме майно, майнові права на депозити.

Банківська група також отримує гарантії від материнських компаній за кредитами, що надаються їх дочірнім підприємствам.

Керівництво здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення, вимагає додаткового забезпечення згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення при перевірці достатності резерву під знецінення кредитів.

Станом на 31 грудня 2017 року кредити були забезпечені розміщеними у Банківській групі депозитами клієнтів балансовою вартістю 372 421 тисяча гривень (на 31 грудня 2016 року – 138 877 тисяч гривень) (Примітка 14).

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю

Управління якістю кредитного портфелю здійснюється шляхом використання Банківською групою системи внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Політика Банківської групи передбачає ведення точних та уніфікованих кредитних рейтингів щодо всього кредитного портфелю. Це забезпечує цілеспрямоване управління відповідними ризиками та порівняння кредитних ризиків за всіма напрямками діяльності, географічними регіонами та продуктами. Система рейтингів ґрунтується на різних видах фінансового аналізу, та в поєднанні з обробленою ринковою інформацією вони являють собою основу для оцінки ризику контрагента. Всі внутрішні рейтинги ризиків формуються спеціально для різних категорій і створюються згідно з рейтинговою політикою Банківської групи. Відповідні рейтинги ризиків регулярно аналізуються та оновлюються.

При визначенні рейтингу позичальника – юридичної особи Банківська група використовує наступну інформацію:

- ▶ наявність у забезпеченні кредитів позичальника першокласного покриття;
- ▶ рейтинг, який розраховується за допомогою внутрішньої рейтингової моделі.

Високий рейтинг (кредити з першокласним грошовим покриттям) характеризується наступним: обсяги операційної діяльності позичальника, що зростають, високостійка фінансова модель (значна частка власного капіталу, низька залежність від банківського фінансування), висока ефективність бізнесу. Компанії, що мають такий рейтинг, займають міцне положення на ринку, часто є лідерами ринку, мають високоефективний менеджмент і організаційну структуру бізнесу. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника з високим рейтингом – незначний, кредитна історія – відмінна.

Стандартний рейтинг надається позичальникам, які мають стабільні обсяги операційної діяльності, ефективність на середньогалузевому рівні. Є залежність від зовнішнього фінансування. Ризик неповернення кредиту – невисокий. Компанії зі стандартним рейтингом мають стабільні ринкові позиції на регіональному або національному рівні, характеризуються налагодженою побудовою бізнесу і достатнім рівнем менеджменту. Відсутня негативна кредитна історія або мали місце технічні затримки платежів в незначних обсягах.

Рейтинг нижче стандартного надається позичальникам, обсяги операційної діяльності яких нестабільні або мають тенденцію до зниження, ефективність бізнесу низька, високий рівень залежності від зовнішнього фінансування, погашення зобов'язань за рахунок грошового потоку може бути проблематичним, у зв'язку з чим ризик неповернення коштів є високим. Кредитна історія може характеризуватись наявністю суттєвих затримок платежів. Позиції компанії на ринку – нестійкі, можливе зменшення або втрата частки ринку.

Нижче наведений опис внутрішніх кредитних рейтингів, які використовує Банківська група для фізичних осіб.

Високий рейтинг присвоюється позичальникам із досить стійким фінансовим станом. Показники кредитоспроможності та платоспроможності значною мірою перевищують рівень, достатній для обслуговування кредиту. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника з високим рейтингом – мінімальний.

Стандартний рейтинг присвоюється позичальникам зі стабільним фінансовим станом. Показники кредитоспроможності та платоспроможності відповідають рівню, достатньому для обслуговування кредиту. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника незначний.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Рейтинг нижче стандартного присвоюється позичальникам із нестабільним фінансовим станом чи таким, що погіршується. Показники кредитоспроможності та платоспроможності досягли граничного рівня. Ризик дефолту зростає у зв'язку з негативним впливом зовнішніх факторів на грошові потоки, наявні для погашення кредиту.

Нижче наведений аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредиту- вання	Автокредити- тування	Інші кредити фізичним особам	Всього
Без індивідуальних ознак знецінення						
<i>Не прострочені і не знецінені</i>						
високий рейтинг	7 575 409	3 974 575	1 532	26	110 408	11 661 950
стандартний рейтинг	6 596 438	–	–	–	–	6 596 438
рейтинг нижче стандартного	1 127 960	1 836	101 789	5 245	1 090 840	2 327 670
Всього не прострочених та не знецінених	15 299 807	3 976 411	103 321	5 271	1 201 248	20 586 058
<i>Прострочені, але не знецінені</i>						
- із затримкою платежу менше 30 днів	348 942	93 310	5 090	483	216 636	664 461
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	–	32 300	1 194	154	24 557	58 205
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	–	–	–	–	5 430	5 430
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	–	–	–	–	20	20
- із затримкою платежу понад 360 днів	–	–	–	–	30	30
Всього прострочених, але не знецінених на індивідуальній основі	348 942	125 610	6 284	637	246 673	728 146
З індивідуальними ознаками знецінення						
<i>Знецінені на індивідуальній чи колективній основі</i>						
- із затримкою платежу менше 30 днів	5 040 129	5 617	32 334	51	8 317	5 086 448
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	2 480 784	2 199	1 314	37	1 749	2 486 083
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	1 940	27 729	613	84	15 049	45 415
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	823 551	46 927	8 040	352	38 776	917 646
- із затримкою платежу понад 360 днів	1 314 135	688 486	1 012 074	123 114	239 139	3 376 948
Знецінені на індивідуальній чи колективній основі	9 660 539	770 958	1 054 375	123 638	303 030	11 912 540
За вирахуванням резерву під знецінення	(5 501 323)	(820 991)	(984 713)	(124 889)	(314 576)	(7 746 492)
Всього кредитів клієнтам	19 807 965	4 051 988	179 267	4 657	1 436 375	25 480 252

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Нижче наведений аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2016 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Іпотечне кредиту- вання	Автокредити- тування	Споживчі кредити	Інші кредити фізичним особам	Всього
Без індивідуальних ознак знецінення						
<i>Не прострочені і не знецінені</i>						
високий рейтинг	4 681 613	30 795	10 884	6 636	48 602	4 778 530
стандартний рейтинг	1 088 821	28 128	2 787	345 064	4 073	1 468 873
рейтинг нижче стандартного	11 636 633	78 853	3 113	1 760 410	687 196	14 166 205
Всього не прострочених та не знецінених	17 407 067	137 776	16 784	2 112 110	739 871	20 413 608
<i>Прострочені, але не знецінені</i>						
- із затримкою платежу менше 30 днів	32 384	6 029	1 999	68 963	162 315	271 690
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	1 832	4 328	294	28 392	38 790	73 636
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	-	-	-	-	5 427	5 427
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	-	-	-	-	10	10
- із затримкою платежу понад 360 днів	-	-	-	-	14	14
Всього прострочених, але не знецінених на індивідуальній основі	34 216	10 357	2 293	97 355	206 556	350 777
3 індивідуальними ознаками знецінення						
<i>Знецінені на індивідуальній чи колективній основі</i>						
- із затримкою платежу менше 30 днів	5 375 868	32 628	169	8 286	5 630	5 422 581
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	13 234	2 298	195	3 653	5 764	25 144
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	19 856	4 970	512	26 777	15 661	67 776
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	566 512	30 249	877	74 433	31 532	703 603
- із затримкою платежу понад 360 днів	4 449 325	2 609 201	296 702	688 073	163 821	8 207 122
Знецінені на індивідуальній чи колективній основі	10 424 795	2 679 346	298 455	801 222	222 408	14 426 226
За вирахуванням резерву під знецінення	(6 557 793)	(2 524 324)	(291 506)	(830 759)	(245 813)	(10 450 195)
Всього кредитів клієнтам	21 308 285	303 155	26 026	2 179 928	923 022	24 740 416

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2017 року сукупна сума кредитів у розмірі 12 833 634 тисячі гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банківської групи, становила 39% кредитного портфелю до вирахування резервів (на 31 грудня 2016 року – сукупна сума кредитів у розмірі 14 782 232 тисячі гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банківської групи, становила 42% кредитного портфелю до вирахування резервів).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Нижче представлений кредитний портфель Банківської групи в розрізі галузей економіки, кредитний ризик яких впливає на якість кредитів:

	2017 рік	2016 рік
Фізичні особи	7 917 456	7 324 533
Торгівля та агентські послуги	6 682 255	6 418 500
Будівництво та нерухомість	4 914 504	4 943 195
Харчова промисловість та сільське господарство	3 877 260	4 940 478
Машинобудування	2 413 628	3 103 737
Металургія	1 919 896	2 019 136
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	1 663 142	2 535 763
Небанківські фінансові установи	1 379 276	1 272 872
Переробка деревини	767 816	788 011
Хімічна галузь	233 378	244 776
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	208 707	109 128
Інше	1 249 426	1 490 482
Всього кредитів клієнтам (до вирахування резерву під знецінення)	33 226 744	35 190 611

Банківська група проводить операції кредитування в Україні. Здатність позичальників погасити заборгованість за кредитами залежить від ряду факторів, у тому числі від загального фінансового стану позичальника та стану української економіки.

Фінансовий ефект забезпечення представлений шляхом розкриття вартості забезпечення окремо для:

- ▶ фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють балансовій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим заставним забезпеченням»);
- ▶ фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше балансової вартості активу («активи з недостатнім заставним забезпеченням»).

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2017 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	10 533 911	19 867 466	9 274 054	3 899 456
Споживчі кредити	2 138	8 595	4 049 850	–
Іпотечне кредитування	98 205	666 932	81 062	42 850
Автокредитування	4 657	111 034	–	–
Інші кредити фізичним особам	1 491	5 686	1 434 884	–
Всього	10 640 402	20 659 713	14 839 850	3 942 306

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2016 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	6 833 718	13 450 081	14 474 567	5 021 239
Споживчі кредити	2 374	24 091	2 177 556	–
Іпотечне кредитування	201 024	1 377 143	102 132	50 019
Автокредитування	25 860	293 335	167	73
Інші кредити фізичним особам	2 164	7 364	920 854	–
Всього	7 065 140	15 152 014	17 675 276	5 071 331

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Зменшення частки кредитів із недостатнім заставним забезпеченням у 2017 році у порівнянні з 2016 роком зумовлено додатковим оформленням застави та погашенням кредитів, які в минулому періоді були віднесені до категорії з недостатнім забезпеченням.

11. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи

	Будівлі	Удосконалення орендованого майна	Предмети мистецтва	Комп'ютери та інше обладнання	Капіталовкладення в основні засоби	Всього основних засобів	Нематеріальні активи	Всього
Первісна або переоцінена вартість на 1 січня 2016 року	1 563 411	59 140	17 014	682 151	37 144	2 358 860	445 547	2 804 407
Накопичений знос/амортизація	(345 731)	(38 892)	–	(506 815)	(9 474)	(900 912)	(196 608)	(1 097 520)
Балансова вартість на 1 січня 2016 року	1 217 680	20 248	17 014	175 336	27 670	1 457 948	248 939	1 706 887
Надходження	–	–	–	33 599	129 398	162 997	118 146	281 143
Вибуття/списання	(36 180)	(349)	–	(3 780)	–	(40 309)	(848)	(41 157)
Переведення в іншу категорію	5 223	15 063	(9)	127 836	(148 113)	–	–	–
Переведення до інвестиційної власності	(14 491)	–	–	–	–	(14 491)	–	(14 491)
Переоцінка	(17 272)	–	–	–	–	(17 272)	–	(17 272)
Знецінення ОЗ в зоні АТО	(6 722)	–	–	–	–	(6 722)	–	(6 722)
Знос/амортизація	(29 659)	(13 910)	–	(69 773)	–	(113 342)	(74 195)	(187 537)
Інше	–	–	–	(11)	–	(11)	–	(11)
Балансова вартість на 31 грудня 2016 року	1 118 579	21 052	17 005	263 207	8 955	1 428 798	292 042	1 720 840
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2016 року	1 483 382	70 192	17 005	807 899	8 955	2 387 433	559 388	2 946 821
Накопичений знос/амортизація	(364 803)	(49 140)	–	(544 692)	–	(958 635)	(267 346)	(1 225 981)
Балансова вартість на 31 грудня 2016 року	1 118 579	21 052	17 005	263 207	8 955	1 428 798	292 042	1 720 840
Надходження	3 109	–	–	115 832	117 559	236 500	139 043	375 543
Вибуття/списання	(1 060)	(265)	–	(151)	–	(1 476)	(270)	(1 746)
Переведення в іншу категорію	5 349	15 192	–	102 189	(122 730)	–	–	–
Переведення до інвестиційної власності	(25 006)	–	–	–	–	(25 006)	–	(25 006)
Переоцінка	11 421	–	–	863	–	12 284	–	12 284
Знецінення ОЗ в зоні АТО	(85 307)	–	–	–	–	(85 307)	–	(85 307)
Знос/амортизація	(27 843)	(8 100)	–	(100 183)	–	(136 126)	(126 563)	(262 689)
Інше	(1 802)	–	–	(28)	–	(1 830)	–	(1 830)
Балансова вартість на 31 грудня 2017 року	997 440	27 879	17 005	381 729	3 784	1 427 837	304 252	1 732 089
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2017 року	1 480 678	83 138	17 005	966 997	3 784	2 551 602	620 961	3 172 563
Накопичений знос/амортизація	(483 238)	(55 259)	–	(585 268)	–	(1 123 765)	(316 709)	(1 440 474)
Балансова вартість на 31 грудня 2017 року	997 440	27 879	17 005	381 729	3 784	1 427 837	304 252	1 732 089

Станом на 31 грудня 2017 року, власні будівлі, меблі, обладнання, удосконалення орендованого майна та банкомати Банківської групи залишковою вартістю 1 328 173 тисячі гривень (на 31 грудня 2016 року – 1 300 760 тисяч гривень) були застраховані від ризиків стихійних лих, пограбування, пожежі та незаконних дій третіх осіб.

Станом на 31 грудня 2017 року, основні засоби та нематеріальні активи включали активи з історичною або переоціненою вартістю у розмірі 534 225 тисяч гривень (31 грудня 2016 – 471 305 тисяч гривень), які були повністю амортизовані. Банківська група продовжує використовувати ці активи.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

11. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи (продовження)

Станом на 31 грудня 2017 року, балансова вартість будівель та предметів мистецтва становила 6 304 524 тисячі гривень (на 31 грудня 2016 року – 408 727 тисяч гривень), якби ці активи оцінювались за первісною вартістю. Далі наведено вивірення цієї суми з балансовою вартістю будівель:

	2017 рік	2016 рік
Будівлі за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	997 440	1 118 579
Резерв переоцінки будівель, поданий у власному капіталі, без врахування податку	(695 727)	(712 663)
Будівлі за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та знецінення	301 713	405 916
Предмети мистецтва за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	17 005	17 005
Резерв переоцінки предметів мистецтва, поданий у власному капіталі, без врахування податку	(14 194)	(14 194)
Предмети мистецтва за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та знецінення	2 811	2 811
Всього будівлі та предмети мистецтва	304 524	408 727

Зміни у балансовій вартості інвестиційної власності були наступними:

	2017 рік	2016 рік
Справедлива вартість інвестиційної власності на 1 січня	185 857	188 554
Продаж	(24 396)	(15 594)
Переведення з категорії будівель, які займає власник	25 006	14 491
Переведення до майна прийнятого в заставу	(27 725)	(5 016)
Прибутки від переоцінки за справедливою вартістю	12 877	19 145
Збитки від переоцінки за справедливою вартістю	(8 819)	(15 723)
Справедлива вартість інвестиційної власності на 31 грудня	162 800	185 857

Орендний дохід, отриманий від інвестиційної власності за 2017 фінансовий рік, становив 12 549 тисяч гривень (за 2016 рік – 7 936 тисяч гривень) (Примітка 25). Операційні витрати та витрати на утримання інвестиційної власності за 2017 фінансовий рік становили 2 154 тисячі гривень (за 2016 рік – 2 180 тисяч гривень).

12. Інші активи

	2017 рік	2016 рік
Фінансові активи		
Частка перестраховальника в страхових резервах	398 375	434 284
Кошти у розрахунках банківськими картками	121 050	99 052
Дебіторська заборгованість від страхової діяльності	109 608	92 241
Нараховані доходи та кошти в розрахунках	69 868	53 269
Розрахунки за договорами співпраці	60 931	44 709
Заборгованість по переказах та платежах	35 055	43 866
Придбання іноземної валюти	3 629	1 793
Похідні фінансові активи	3 336	27 853
Інші фінансові активи	12 952	27 534
Резерв під знецінення	(35 632)	(38 795)
Всього фінансових активів	779 172	785 806
Нефінансові активи		
Нерухоме майно, прийняте у погашення кредитів	263 804	212 290
Передоплата за основні засоби та нематеріальні активи	96 611	8 027
Витрати майбутніх періодів, у тому числі зі страхування активів	60 798	32 572
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	47 842	39 225
Передоплата за іншими податками	23 146	23 478
Передоплата за послуги	14 499	48 020
Банківські метали	166	784
Інші нефінансові активи	18 214	10 794
Резерв під знецінення	(2 840)	(2 784)
Всього нефінансових активів	522 240	372 406
Всього інших активів	1 301 412	1 158 212

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

12. Інші активи (продовження)

У сумі резерву під знецінення інших фінансових активів за рік відбулися такі зміни:

	2017 рік	2016 рік
Резерв під знецінення на початок періоду	38 795	48 906
Відрахування у резерв від знецінення	10 342	8 022
Активи, списані протягом року як безнадійні	(14 214)	(19 449)
Вплив зміни курсів обміну	709	1 316
Резерв під знецінення на кінець періоду	35 632	38 795

У сумі резерву під знецінення інших нефінансових активів за рік відбулися такі зміни:

	2017 рік	2016 рік
Резерв під знецінення на початок періоду	2 784	487
Відрахування у резерв під знецінення протягом періоду	25	2 607
Активи, списані протягом року як безнадійні	-	(310)
Відновлення резерву	31	-
Резерв під знецінення на кінець періоду	2 840	2 784

13. Заборгованість перед іншими банками

	2017 рік	2016 рік
<i>Поточні рахунки інших банків</i>		
- Україна	392 293	861 606
- Країни, що входять до ОЕСР	60	542
Всього поточних рахунків інших банків	392 353	862 148
<i>Строкові депозити інших банків</i>		
- Україна	292 410	225 380
Всього строкових депозитів інших банків	292 410	225 380
<i>Кредити, отримані від інших банків</i>		
- Україна	180 241	60 361
Всього кредитів, отриманих від інших банків	180 241	60 361
Всього заборгованості перед іншими банками	865 004	1 147 889

Станом на 31 грудня 2017 року кошти розміщені 10 найбільшими банками в сумі 653 513 тисяч гривень становили 76% загальної заборгованості інших банків (на 31 грудня 2016 року – 952 594 тисячі гривень, 83% заборгованості інших банків).

14. Кошти клієнтів

	2017 рік	2016 рік
Юридичні особи		
- Поточні рахунки	13 272 664	12 946 955
- Строкові депозити	8 360 384	5 422 631
Фізичні особи		
- Поточні рахунки	4 377 968	3 454 739
- Строкові депозити	11 128 462	11 258 444
Всього коштів клієнтів	37 139 478	33 082 769

Станом на 31 грудня 2017 року розміщені в Банківській групі депозити 10 найбільших клієнтів у сумі 5 545 493 тисячі гривень становили 15% коштів клієнтів (на 31 грудня 2016 року – 2 736 066 тисяч гривень становили 8%).

Станом на 31 грудня 2017 року до складу коштів клієнтів входять депозити у сумі 372 421 тисяча гривень (на 31 грудня 2016 року – 138 877 тисяч гривень), які являють собою забезпечення кредитів клієнтам (Примітка 10) та зобов'язань з надання кредитів у сумі 59 292 тисячі гривень (на 31 грудня 2016 року – 70 199 тисяч гривень). Крім того, 564 690 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 1 566 328 тисяч гривень) утримуються в якості забезпечення зобов'язань за імпорними акредитивами, гарантіями та авалуванням векселів (Примітка 30).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

14. Кошти клієнтів (продовження)

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено далі:

	2017 рік	2016 рік
Фізичні особи	15 506 430	14 713 183
Металургія	4 415 315	2 475 878
Торгівля та агентські послуги	3 935 843	3 251 384
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	2 891 580	2 369 707
Машинобудування	2 706 123	2 784 093
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	2 520 664	2 766 934
Будівництво та нерухомість	1 187 893	856 441
Небанківські фінансові установи	594 587	659 536
Харчова промисловість та сільське господарство	463 541	332 127
Хімічна галузь	170 224	241 124
Переробка деревини	68 775	77 351
Інше	2 678 503	2 555 011
Всього коштів клієнтів	37 139 478	33 082 769

15. Випущені депозитні сертифікати

У лютому 2016 року Банківська група випустила депозитні сертифікати з процентною ставкою від 2,8% до 5,2% річних. Станом на 31 грудня 2017 року в обігу знаходились наступні депозитні сертифікати:

	2017 рік	2016 рік
Депозитні сертифікати, випущені в USD	187 194	583 573
Депозитні сертифікати, випущені в EUR	–	107 798
Всього випущених депозитних сертифікатів	187 194	691 371

16. Випущені єврооблігації

Згідно з графіком, у вересні та грудні 2016 року Банківська група погасила частину єврооблігацій в сумі 39 512 тисяч доларів США, що на дату погашення становило 1 041 588 тисяч гривень.

У червні 2017 року Банківська група успішно завершила публічний викуп єврооблігацій у формі модифікованого голландського аукціону на загальну номінальну суму 15 981 тисячу доларів США або 13,48% від загального обсягу по ціні 103,0% від номінальної вартості.

Загалом у 2017 році Банківська група погасила частину єврооблігацій в сумі 89 678 тисяч доларів США, що на дату погашення становило 2 394 876 тисяч гривень. Станом на 31 грудня 2017 року, балансова вартість єврооблігацій становить 68 230 тисяч доларів США, що в еквіваленті складає 1 915 014 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 157 793 тисячі доларів США, що в еквіваленті становить 4 290 540 тисяч гривень).

17. Інші позикові кошти

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років, інші позикові кошти представлені кредитом, отриманим від Landesbank Berlin AG. Кредит від Landesbank Berlin AG деномінований в євро та виданий під середньозважену ставку відсотка EURIBOR + 0,25% річних з кінцевим строком погашення 6 вересня 2018 року. Проценти нараховуються на непогашену суму кредиту. Кредит був отриманий з метою фінансування придбання імпортного обладнання клієнтами Банківської групи. Балансова вартість кредиту на 31 грудня 2017 року становить 11 193 тисячі гривень (31 грудня 2016 року – Landesbank Berlin AG в сумі 18 995 тисяч гривень та інші кредити в сумі 149 тисяч гривень). У 2017 році кредит було частково погашено на суму 332 тисячі євро, що в еквіваленті становить 9 888 тисяч гривень на дату погашення.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

18. Інші зобов'язання

	2017 рік	2016 рік
Фінансові зобов'язання		
Страхові резерви	729 116	834 943
Кошти в розрахунках	503 622	271 717
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	79 647	61 868
Кредиторська заборгованість від страхової діяльності	62 400	57 451
Доходи майбутніх періодів по кредитним лініям	33 612	35 551
Похідні фінансові зобов'язання (Примітка 20)	10 355	53 070
Резерв під зобов'язання, гарантії та акредитиви (Примітка 30)	7 645	11 516
Інші фінансові зобов'язання	68 827	28 011
Всього фінансових зобов'язань	1 495 224	1 354 127
Нефінансові зобов'язання		
Суми до виплати працівникам	238 380	149 811
Кредиторська заборгованість за послуги	89 060	96 003
Зобов'язання по внескам в Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	27 506	26 922
Інші податки до сплати	16 646	19 874
Резерв під покриття інших збитків	2 987	2 083
Інші нефінансові зобов'язання	18 189	7 565
Всього нефінансових зобов'язань	392 768	302 258
Всього інших зобов'язань	1 887 992	1 656 385

19. Субординований борг

Станом на 31 грудня 2017 року Банківська група мала три депозити, залучені на умовах субординованого боргу.

Перший субординований борг у гривні був залучений Банківською групою від української компанії у 2009 році у сумі 127 300 тисяч гривень з процентною ставкою 12,75% та строком погашення у листопаді 2014 року. У вересні 2014 року була підписана додаткова угода про подовження строку дії договору до 1 вересня 2021 року. Станом на 31 грудня 2017 року балансова вартість залучення становить 128 616 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 128 652 тисячі гривень).

Другий субординований борг у гривні був залучений Банківською групою від української компанії у 2009 році у сумі 135 000 тисяч гривень з процентною ставкою 12,75% та строком погашення у листопаді 2014 року. У вересні 2014 року була підписана додаткова угода про подовження строку дії договору до 1 вересня 2021 року. Станом на 31 грудня 2017 року балансова вартість залучення становить 136 394 тисячі гривень (на 31 грудня 2016 року – 136 432 тисячі гривень).

Третій субординований борг у гривні був залучений Банківською групою від української компанії у 2009 році у сумі 220 000 тисяч гривень з процентною ставкою 9,5% та строком погашення у жовтні 2015 року. У вересні 2014 року була підписана додаткова угода про подовження строку дії договору до 1 вересня 2021 року. Станом на 31 грудня 2017 року балансова вартість залучення становить 224 646 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 225 666 тисяч гривень).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

20. Похідні фінансові інструменти

Нижче у таблиці наведена справедлива вартість похідних фінансових інструментів, облікованих у складі активів або зобов'язань.

Станом на 31 грудня 2017 року Банківська група мала такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / Залучення USD	126 308	(127 650)	192	(1 534)
Розміщення UAH / Залучення EUR	357 991	(361 685)	–	(3 694)
Розміщення USD / Залучення EUR	4 161	(4 146)	15	–
Усього по форвардним контрактам	488 460	(493 481)	207	(5 228)
Форвардні контракти з цінними паперами				
На продаж цінних паперів	555 631	(557 629)	3 129	(5 127)
Усього по форвардним контрактам з цінними паперами	555 631	(557 629)	3 129	(5 127)

Станом на 31 грудня 2016 року Банківська група мала такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / Залучення EUR	141 505	(139 263)	2 242	–
Розміщення UAH / Залучення USD	1 650 453	(1 627 081)	24 778	(1 406)
Залучення UAH / Розміщення EUR	19 313	(19 622)	–	(309)
Залучення UAH / Розміщення USD	1 256 832	(1 277 712)	–	(20 880)
Усього по форвардним контрактам	3 068 103	(3 063 678)	27 020	(22 595)
Форвардні контракти з цінними паперами				
На продаж цінних паперів	759 686	(789 912)	–	(30 226)
На купівлю цінних паперів	408 032	(407 448)	833	(249)
Усього по форвардним контрактам з цінними паперами	1 167 718	(1 197 360)	833	(30 475)

21. Акціонерний капітал та резерви

Станом на 31 грудня 2017 року затверджений та зареєстрований акціонерний капітал Банківської групи складається з 68 704 045 простих та 62 823 привілейованих акцій. Станом на 31 грудня 2017 року всі акції були повністю оплачені та зареєстровані.

Характер та призначення резервів

Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів використовується для відображення справедливої вартості будівель та предметів мистецтва, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі капіталу.

Нереалізовані прибутки від цінних паперів, наявних для продажу

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості цінних паперів, наявних для продажу.

Резервний фонд Банку

Резервний фонд Банку створюється відповідно до Статуту та вимог законодавства України до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний фонд формується на покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені збитки за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

22. Сегментний аналіз

Банківська група в своїй діяльності використовує сегментний аналіз кожного учасника Банківської групи окремо, а не Банківської групи в цілому, тому консолідований сегментний аналіз Банківської групи в цій звітності не може бути представлений.

23. Процентні доходи та витрати

	2017 рік	2016 рік
Процентні доходи		
<i>Кредити клієнтам</i>		
- юридичні особи	2 644 357	3 248 368
- фізичні особи	1 367 016	1 099 209
Цінні папери, наявні для продажу	1 052 167	556 950
Кошти в інших банках	84 435	109 206
	5 147 975	5 013 733
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	32 082	58 540
Всього процентних доходів	5 180 057	5 072 273
Процентні витрати		
<i>Фізичні особи</i>		
- строкові депозити	(850 308)	(1 285 214)
- поточні рахунки	(3 832)	(3 378)
<i>Юридичні особи</i>		
- строкові депозити	(442 580)	(402 024)
- поточні рахунки	(418 035)	(529 878)
Випущені єврооблігації	(359 666)	(556 757)
Субординований борг	(53 242)	(52 985)
Випущені депозитні сертифікати	(10 812)	(10 459)
Заборгованість перед іншими банками	(6 675)	(17 415)
Заборгованість перед Національним банком України	-	(39 065)
Інші позикові кошти	(316)	(693)
Всього процентних витрат	(2 145 466)	(2 897 868)
Чисті процентні доходи	3 034 591	2 174 405

Інформацію про процентні доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами подано у Примітці 31.

24. Комісійні доходи та витрати

	2017 рік	2016 рік
Платіжні картки	512 251	420 220
Розрахункове обслуговування клієнтів	455 071	353 370
Конверсійні операції	214 005	188 635
Касові операції	102 629	68 203
Обслуговування кредитів, в тому числі за договорами співпраці	75 024	53 688
Документарні операції	64 350	61 925
Фідучіарна діяльність	4 509	3 197
Інше	14 871	10 725
Комісійні доходи	1 442 710	1 159 963
Платіжні картки	(321 601)	(246 088)
Договори посередництва	(61 954)	(52 654)
Обслуговування кредитів	(30 702)	(13 846)
Розрахункове обслуговування	(25 605)	(20 881)
Купівля та інкасація готівкових коштів	(12 315)	(8 019)
Документарні операції	(5 152)	(5 089)
Фідучіарна діяльність	(1 323)	(585)
Інше	(993)	(1 235)
Комісійні витрати	(459 645)	(348 397)
Чистий комісійний дохід	983 065	811 566

Інформацію про комісійні доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами подано у Примітці 31.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

25. Інші доходи

	2017 рік	2016 рік
Штрафи отримані	267 509	44 641
Дохід від отриманої компенсації застрахованих збитків	26 854	517
Дохід від реалізації основних засобів	20 483	27 405
Інший орендний дохід	16 307	19 004
Орендний дохід від інвестиційної власності (Примітка 11)	12 549	7 936
Дивіденди отримані	5 475	4 308
Повернення процентів, виплачених в минулі роки в зв'язку з достроковим розірванням депозитних договорів	598	105
Дохід від дооцінки основних засобів	–	5 024
Інші доходи	26 174	11 410
Всього інших доходів	375 949	120 350

26. Операційні витрати

	2017 рік	2016 рік
Заробітна плата, виплати працівникам та обов'язкові внески до державних фондів	1 349 086	927 624
Уцінка майна	398 916	50 654
Знос та амортизація (Примітка 11)	262 689	187 537
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	253 781	203 248
Витрати, пов'язані з проведенням робіт по погашенню кредитів	175 351	173 317
Оренда приміщень	142 869	113 006
Витрати на утримання будівель та обладнання	140 036	83 658
Внески в Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	107 414	117 771
Реклама, представницькі витрати	71 010	53 839
Послуги зв'язку	59 036	52 253
Знецінення активів в зоні АТО (Примітка 11)	85 307	6 722
Аудиторські, юридичні та консультаційні послуги	42 745	39 592
Державні мита та податки, крім податку на прибуток	33 126	14 891
Послуги охорони	28 721	14 638
Навчання персоналу	12 187	8 202
Витрати на формування резерву під знецінення інших активів (Примітка 12)	10 367	10 629
Інше	152 334	123 149
Всього операційних витрат	3 324 975	2 180 730

До складу заробітної плати, виплат працівникам та обов'язкових внесків до державних фондів включено єдиний соціальний внесок у сумі 186 936 тисяч гривень (2016 рік – 122 439 тисяч гривень).

27. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають такі компоненти:

	2017 рік	2016 рік
Поточні податкові витрати	33 444	28 133
Витрати з відстроченого податку	166 743	80 563
Витрати з податку на прибуток за рік	200 187	108 696

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

27. Податок на прибуток (продовження)

Доходи Банківської групи, отримані у 2017 році, оподатковуються податком на прибуток за ставкою 18% (2016 рік – 18%). Вивірення очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче:

	2017 рік	2016 рік
Прибуток до оподаткування	959 485	412 992
Теоретична сума податкових витрат за встановленою законом ставкою податку	172 707	74 339
<i>Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподаткованої суми:</i>		
- Дохід, що оподатковується за іншими ставками податку	28 949	24 262
- Дохід, звільнений від оподаткування	(4 201)	(1 297)
- Витрати, що не включаються до валових витрат	32 113	8 963
- Витрати, що вираховуються тільки для цілей оподаткування	(9 855)	(6 626)
- Зміна суми невизнаного податкового активу	(9 036)	9 036
- Коригування поточного податку на прибуток за попередні періоди	(11 273)	–
- Інші постійні різниці	783	19
Витрати з податку на прибуток за рік	200 187	108 696

Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю деяких активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни таких тимчасових різниць обліковується за ставками податку на прибуток, які планується застосувати у періоді реалізації даних різниць.

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх зміна за відповідні роки включають:

	31 грудня 2016 року	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2017 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування				
Резерви під знецінення кредитів та зобов'язань з кредитування	(39 307)	–	41 732	2 425
Цінні папери, наявні для продажу	(20 211)	(8 046)	–	(28 257)
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(697)	(2 379)	6 228	3 152
Невизнаний податковий актив	(9 036)	–	9 036	–
Інше	11 663	–	(11 663)	–
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового зобов'язання	(57 588)	(10 425)	45 333	(22 680)
Податкові збитки до переносу	224 041	–	(212 076)	11 965
Чистий відстрочений податковий актив	187 719	(8 591)	(166 743)	12 385
Чисте відстрочене податкове зобов'язання	(21 266)	(1 834)	–	(23 100)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

27. Податок на прибуток (продовження)

	31 грудня 2015 року	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	Вибуття компанії Банківської групи	31 грудня 2016 року
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування					
Резерви під знецінення кредитів та зобов'язань з кредитування	(113 929)	-	74 622	-	(39 307)
Цінні папери, наявні для продажу	341	(20 552)	-	-	(20 211)
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	8 026	(7 686)	(1 037)	-	(697)
Невизнаний податковий актив	-	-	(9 036)	-	(9 036)
Інше	3 265	-	7 368	1 030	11 663
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового зобов'язання	(102 297)	(28 238)	71 917	1 030	(57 588)
Податкові збитки до переносу	376 521	-	(152 480)	-	224 041
Чистий відстрочений податковий актив	276 992	(8 710)	(80 563)	-	187 719
Чисте відстрочене податкове зобов'язання	(2 768)	(19 528)	-	1 030	(21 266)

28. Управління ризиками

Вступ

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Цей процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банківської групи, а кожний співробітник Банківської групи несе відповідальність за вплив ризиків, що мають відношення до його обов'язків. Банківській групі властиві кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, а останній включає торгові та неторгові ризики. Банківській групі також властиві операційні ризики.

Політики управління розкриті у цій примітці є такими, що застосовуються Банком.

Незалежний процес контролю ризиків не включає бізнес-ризиками, як, наприклад, зміни в операційному середовищі, технологіях та галузі. Ці ризики контролюються за допомогою процесу стратегічного планування Банку.

Процес управління ризиками

В межах Банку політику управління ризиками та контроль здійснює ряд спеціалізованих органів та департаментів. Найбільш активну участь в управлінні ризиками бере Ризик-менеджмент Банку, що підпорядкований Заступнику Голови Правління Банку з ризиків та звітує Спостережній Раді Банку, Правлінню Банку, Кредитній раді Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку та Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Спостережна рада Банку

Спостережна рада Банку має найбільші повноваження стосовно управління ризиками Банку та Статутом Банку уповноважена затверджувати будь-які операції від імені Банку в сумі понад 3 000 млн. гривень.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Правління Банку

Правління Банку в цілому несе відповідальність за діяльність Банку, включаючи діяльність, пов'язану з управлінням ризиками. Правління Банку делегує свої повноваження стосовно загального управління активами та пасивами Комітету з управління активами та пасивами Банку, повноваження стосовно управління операційним ризиком – Комітету з управління операційним ризиком Банку, а також затверджує склад цих Комітетів. Крім цього, Правління Банку несе відповідальність за розробку та попереднє затвердження кредитної політики Банку. Остаточне затвердження кредитної політики входить до сфери компетенції Спостережної ради Банку. Правління Банку акцептує рішення Кредитної ради стосовно проектів кредитування пов'язаних з Банком осіб з лімітом кредитного ризику понад 3% від регулятивного капіталу Банку, розрахованого на найближчу до прийняття рішення дату.

Кредитна рада Банку

Кредитна рада Банку затверджує видачу кредитів або зміну умов за кредитами сумою до 3 000 млн. гривень та встановлює ліміти за міжбанківськими операціями. До складу Кредитної ради Банку входить представник акціонерів. Рішення Кредитної ради Банку стосовно проектів з лімітом кредитного ризику понад 200 млн. гривень мають силу у разі отримання чотирьох позитивних голосів, один з яких повинен належати члену Кредитної Ради Банку від Спостережної Ради Банку; рішення стосовно проектів з лімітом кредитного ризику менш ніж 200 млн. гривень мають силу у разі отримання чотирьох позитивних голосів, один з яких повинен належати члену Кредитної ради Банку від Спостережної ради Банку або зовнішньому експерту (представнику акціонерів). Засідання Кредитної ради Банку проводяться двічі на тиждень.

Кредитний комітет Банку

Кредитний комітет Банку відповідає за прийняття рішень про реструктуризацію та видачу кредитів сумою до 30 млн. гривень, в т.ч. затверджує надання неризикових кредитів з повним грошовим забезпеченням. Засідання Комітету проводяться декілька разів на тиждень за потребою.

Комітет з управління активами та пасивами Банку

Комітет з управління активами та пасивами Банку несе відповідальність за управління активами та пасивами Банку, а також за загальну фінансову структуру. Цей Комітет також в першу чергу відповідальний за моніторинг процентного, валютного ризиків та ризику ліквідності Банку.

Комітет з управління операційним ризиком Банку

Комітет з управління операційним ризиком несе відповідальність за управління операційним ризиком з метою зменшення операційних збитків, удосконалення банківських процесів, систем і технологій, розробки, затвердження та запровадження заходів, що забезпечують безперервність роботи Банку.

Для оперативного управління і реагування на зафіксовані операційні ризики на основі Комітету з управління операційним ризиком Банку створені 5 підкомітетів:

Підкомітет «Персонал»

Підкомітет «Персонал» розглядає питання умисних та ненавмисних дій/помилки персоналу, оцінки його кваліфікації та достатності та т.п.

Підкомітет «Процеси»

Підкомітет «Процеси» розглядає питання організації процесів, якості комунікацій, ефективності існуючих процесів та необхідності оптимізації.

Підкомітет «Зовнішні фактори»

Підкомітет «Зовнішні фактори» розглядає питання навмисних дій третіх осіб, ліквідації наслідків форс-мажорів та умисного нанесення шкоди репутації Банку.

Підкомітет «Системи»

Підкомітет «Системи» розглядає питання якості роботи інформаційних систем, формування єдиного розуміння ІТ-ризиків та розробки збалансованих рішень щодо ІТ-ризиків з урахуванням специфіки та інтересів бізнес-підрозділів Банку.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Підкомітет «Інформаційна безпека»

Підкомітет «Інформаційна безпека» розглядає питання розвитку Системи управління інформаційною безпекою, розвитку культури керування інформаційними ризиками, управління інцидентами інформаційної безпеки.

Ризик-менеджмент Банку

Вертикаль ризик-менеджменту Банку здійснює розробку методів управління ризиками, процедур та звітності, що дає можливість Банку здійснювати кількісну оцінку кредитного, процентного, валютного, операційного ризиків та ризику ліквідності. Структурні підрозділи, що входять до вертикалі ризик менеджменту, несуть відповідальність за впровадження та дотримання процедур, пов'язаних з управлінням ризиками, ведуть поточний контроль вищезазначених ризиків на постійній основі і контролюють виконання рішень Кредитних органів Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Система оцінки ризиків та звітності

Оцінка ризиків Банку здійснюється за допомогою методів, що відображають як передбачувані збитки, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачувані збитки, що є попередньою оцінкою максимальних фактичних збитків на основі статистичних та експертних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду, скориговані для відображення поточного економічного середовища. Банк також відпрацьовує сценарії найгірших випадків, що настануть у разі надзвичайних подій, ймовірність яких дуже низька.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком. Ці ліміти відображають бізнес-стратегію та ринкове середовище Банку, а також рівень ризику, який Банк готовий прийняти, із додатковою увагою певним галузям. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам стосовно сукупного впливу ризиків усіх типів та в усіх видах діяльності. Інформація, отримана за всіма видами діяльності, вивчається та обробляється з метою аналізу, контролю та виявлення ризиків на ранніх етапах. Ця інформація подається на розгляд Правлінню Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку, Кредитній раді Банку та керівнику кожного підрозділу. Такий звіт включає сукупний кредитний ризик, прогнози кредитного ризику, винятки стосовно лімітів ризику, ризику ліквідності та процентного ризику і зміни у профілі ризику, інформацію з операційного ризику. Щомісяця складаються детальні звіти стосовно ризику ліквідності, валютного, процентного і операційного ризиків, а також ризиків, пов'язаних з певними галузями економіки, клієнтами, та географічних ризиків. Керівництво оцінює достатність резерву під знецінення кредитних операцій на щомісячній основі.

Зниження ризику

В рамках загального процесу менеджменту фінансових ризиків Банк для управління процентним, валютним, кредитним ризиками і ризиком ліквідності використовує систему лімітів і обмежень, які забезпечують контроль фактичних значень ризиків на рівнях, що не перевищують толерантність Банку до таких ризиків.

Банк активно використовує заставу для зниження своїх кредитних ризиків (більш детальна інформація наведена нижче).

В цілях зниження ринкових ризиків Банк може застосовувати похідні фінансові інструменти в обмеженому обсязі.

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятого з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком. Ліміти стосовно рівня кредитного ризику на одного позичальника регулярно затверджуються Кредитною радою Банку та Кредитним комітетом Банку.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу здатності позичальників та потенційних позичальників погашати проценти та основну суму заборгованості за кредитами, а також шляхом зміни відповідних лімітів кредитування в разі необхідності. Крім цього, управління кредитним ризиком передбачає отримання застави та гарантій юридичних осіб.

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний з похідними фінансовими інструментами, завжди обмежується сумою інструментів, що мають позитивну справедливую вартість, відображену у звіті про фінансовий стан.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Ризики, пов'язані з кредитними зобов'язаннями

Банк надає своїм клієнтам гарантії та акредитиви, за якими він має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії та акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і політик.

Максимальні показники кредитного ризику для статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти до ефекту зниження ризику через згортання чи договори застави, максимально точно відображені у їх балансовій вартості.

Відображення фінансових інструментів відбувається за справедливою вартістю, їх балансова вартість являє собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче.

Кредитна якість фінансових активів

Кредитна якість фінансових активів контролюється Банком шляхом встановлення зовнішніх та внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Кредитну якість за класом активів, що стосуються статей звіту про фінансовий стан, пов'язаних з кредитуванням, на основі зовнішніх рейтингів та прийнятої в Банку системи кредитних рейтингів, розкрито у Примітках 8, 9 та 10.

Аналіз знецінення

Основні міркування в ході аналізу знецінення кредитів включають визначення того, чи прострочені виплати основної суми заборгованості або процентів за кредитом більш ніж на 30 днів (для юридичних осіб та індивідуально значимих кредитів фізичних осіб) та 90 днів (для фізичних осіб, що не входять до сегменту індивідуально значимих), чи відомо про будь-які труднощі з огляду на грошові потоки контрагентів, зниження кредитного рейтингу або порушення первісних умов відповідного договору. Банк здійснює аналіз знецінення у двох напрямках: створення резерву під знецінення окремих кредитів і резерву під знецінення кредитів на колективній основі.

Резерв під знецінення на індивідуальній основі

Банк визначає суму резерву під знецінення окремо за кожним суттєвим кредитом в індивідуальному порядку. Питання, що розглядаються при визначенні суми резерву, включають здійсненність бізнес-плану контрагента, його здатність підвищити платоспроможність в разі виникнення фінансових труднощів, прогнозовані грошові надходження та очікувані виплати дивідендів у разі банкрутства, наявність іншої фінансової підтримки та можливу вартість продажу застави, а також часові рамки очікуваних грошових потоків. Збитки від знецінення оцінюються на кожну звітну дату, якщо будь-які непередбачені обставини не вимагають більш пильної уваги.

Резерв під знецінення кредитів на колективній основі

На колективній основі Банк визначає суму резерву під знецінення кредитів, наданих клієнтам, кожен з яких окремо не є суттєвим (включаючи кредитні картки, житлову іпотеку та незабезпечені споживчі кредити), а також окремо суттєвих кредитів, стосовно яких ще немає об'єктивних ознак знецінення. Банк аналізує резерви під знецінення на кожну звітну дату, при цьому кожний сегмент кредитного портфелю перевіряється окремо. Під час аналізу резерву під знецінення кредитів на колективній основі Банк враховує знецінення, що може мати місце у портфелі, навіть якщо немає об'єктивних ознак знецінення окремих кредитів. Збитки від знецінення визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі в попередніх періодах, поточні економічні умови, відповідний проміжок часу між моментом можливого понесення збитку від знецінення та моментом визначення знецінення як такого, що потребує створення резерву під час аналізу окремих активів, а також очікувані надходження та відшкодування в разі знецінення. Потім резерв під знецінення аналізується органами управління кредитними ризиками для забезпечення дотримання загальної політики Банку.

Аналіз фінансових гарантій та акредитивів здійснюється з урахуванням методів, що використовуються для кредитів; коли збиток вважається вірогідним, створюються резерви під інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Ризик ліквідності – це ризик неспроможності Банку виконати свої платіжні зобов'язання на дату їх погашення в процесі звичайної господарської діяльності та в кризових умовах. Для обмеження цього ризику керівництво забезпечило диверсифіковані джерела фінансування додатково до основної депозитної бази, управляє активами з дотриманням принципів ліквідності та здійснює моніторинг майбутніх грошових потоків і ліквідності на щоденній основі.

З метою забезпечення виконання власних зобов'язань та зобов'язань клієнтів, Банк впровадив політику, спрямовану на утримування ліквідних активів на рівні, достатньому для покриття будь-якого незапланованого відтоку частини клієнтських депозитів як профілактичну міру для запобігання погіршення у економічній ситуації, зокрема шляхом формування, так званої «подушки ліквідності». Для оцінки ризиків ліквідності Банк використовує геп-аналіз та прогноз очікуваних грошових потоків строком до 1 року. Крім цього, прогноз грошових потоків піддається стрес-тестуванню на предмет різних кризових сценаріїв, розроблених на основі статистичних даних стосовно роботи українських банків в умовах кризи.

Крім того, Банк оцінює ліквідність та управляє нею на основі певних нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України. Станом на 31 грудня зазначені нормативи були такими:

Норматив	2017 рік, %	2016 рік, %
Н4 «Норматив миттєвої ліквідності» (грошові кошти та залишки на кореспондентських рахунках до зобов'язань, що погашаються на вимогу) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 20%)	43,15	36,17
Н5 «Норматив поточної ліквідності» (активи, які можуть бути отримані чи реалізовані протягом 31 дня до зобов'язань з кінцевим строком погашення протягом 31 дня) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 40%)	77,41	68,41
Н6 «Норматив короткострокової ліквідності» (певні активи з кінцевим строком погашення до 1 року до зобов'язань з кінцевим строком погашення до 1 року, включаючи позабалансові зобов'язання) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 60%)	95,75	101,55

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків, що залишились до дати погашення згідно з відповідним договором

Далі у таблиці поданий зведений аналіз строків погашення фінансових зобов'язань Банківської групи станом на 31 грудня 2017 року. У таблиці показано недисконтовані зобов'язання, що підлягають погашенню згідно з договором. Виняток становлять торгові похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишились до погашення. Виплати, що здійснюються по отриманні повідомлення, вважаються такими, що підлягають виплаті негайно. Однак Банківська група розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат одразу ж після настання дати, коли Банківська група мала б здійснити виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, визначені на основі сум депозитів, утримуваних у минулі періоди.

На 31 грудня 2017 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед іншими банками	865 182	–	–	–	–	865 182
Кошти клієнтів	25 774 544	3 630 749	4 715 791	3 289 564	48 853	37 459 501
Випущені депозитні сертифікати	18 605	85 447	48 481	36 678	–	189 211
Випущені єврооблігації	–	532 508	519 315	999 052	–	2 050 875
Інші позикові кошти	–	109	–	11 213	–	11 322
<i>Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу</i>						
- суми до сплати за договорами	766 910	–	–	–	–	766 910
- суми до отримання за договорами	(756 555)	–	–	–	–	(756 555)
Інші фінансові зобов'язання	1 484 869	–	–	–	–	1 484 869
Субординований борг	9 231	8 784	13 549	27 395	627 463	686 422
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	28 162 786	4 257 597	5 297 136	4 363 902	676 316	42 757 737

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

На 31 грудня 2016 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед іншими банками	1 199 253	13 963	26 272	11 228	–	1 250 716
Кошти клієнтів	22 679 078	3 917 053	4 066 197	2 308 437	516 513	33 487 278
Випущені депозитні сертифікати	5 551	225 437	464 479	–	–	695 467
Випущені єврооблігації	–	655 363	640 590	1 236 863	2 296 456	4 829 272
Інші позикові кошти	132	52	80	311	19 109	19 684
<i>Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу</i>						
- суми до сплати за договорами	2 507 092	–	–	–	–	2 507 092
- суми до отримання за договорами	(2 454 022)	–	–	–	–	(2 454 022)
Інші фінансові зобов'язання	1 301 057	–	–	–	–	1 301 057
Субординований борг	9 223	8 784	13 549	27 395	681 807	740 758
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	25 247 364	4 820 652	5 211 167	3 584 234	3 513 885	42 377 302

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення фактичних та потенційних фінансових зобов'язань Банківської групи, як передбачено відповідними договорами.

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
2017 рік	378 158	769 634	462 957	195 409	111 789	1 917 947
2016 рік	329 594	1 374 667	458 430	450 871	161 105	2 774 667

Фінансові умовні та інші зобов'язання включають гарантії, акредитиви та кредитні ліміти за овердрафтами, відтік коштів за якими можливий у будь-який момент після звітної дати та до передбаченої договором дати закінчення строку інструменту. Банківська група очікує, що не всі умовні та інші зобов'язання будуть пред'явлені до оплати до закінчення строку дії відповідних договорів.

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення станом на 31 грудня 2017 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти в касі та в дорозі	1 499 269	–	–	–	–	1 499 269
Кошти на рахунках в Національному банку України	1 178 795	–	–	–	–	1 178 795
Заборгованість інших банків	5 014 228	48 166	518 473	77 438	5 580	5 663 885
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	3 867	–	771	–	158 249	162 887
Цінні папери наявні для продажу	2 517 951	175 502	667 362	3 315 813	3 754 827	10 431 455
Кредити клієнтам	3 733 726	6 217 346	2 357 275	8 164 446	5 007 459	25 480 252
Інші фінансові активи	779 172	–	–	–	–	779 172
Всього фінансових активів	14 727 008	6 441 014	3 543 881	11 557 697	8 926 115	45 195 715
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	865 004	–	–	–	–	865 004
Кошти клієнтів	25 724 615	3 556 619	4 603 675	3 208 845	45 724	37 139 478
Випущені депозитні сертифікати	18 559	84 918	48 005	35 712	–	187 194
Випущені єврооблігації	–	479 737	479 737	955 540	–	1 915 014
Інші позикові кошти	62	–	–	11 131	–	11 193
Інші фінансові зобов'язання	1 495 224	–	–	–	–	1 495 224
Субординований борг	4 615	–	–	–	485 041	489 656
Всього фінансових зобов'язань	28 108 079	4 121 274	5 131 417	4 211 228	530 765	42 102 763
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	(13 381 071)	2 319 740	(1 587 536)	7 346 469	8 395 350	3 092 952

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення станом на 31 грудня 2016 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти в касі та в дорозі	1 162 395	–	–	–	–	1 162 395
Кошти на рахунках в Національному банку України	1 213 522	–	–	–	–	1 213 522
Заборгованість інших банків	4 115 280	973 117	539 167	36 460	128	5 664 152
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	13 837	–	1 197	–	262 839	277 873
Цінні папери наявні для продажу	2 699 446	104 668	167 780	552 165	5 814 997	9 339 056
Кредити клієнтам	1 795 203	3 573 292	9 379 941	5 421 270	4 570 710	24 740 416
Інші фінансові активи	785 806	–	–	–	–	785 806
Всього фінансових активів	11 785 489	4 651 077	10 088 085	6 009 895	10 648 674	43 183 220
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	1 132 569	5 266	10 054	–	–	1 147 889
Кошти клієнтів	22 618 364	3 822 015	3 951 115	2 204 563	486 712	33 082 769
Випущені депозитні сертифікати	5 539	224 399	461 433	–	–	691 371
Випущені єврооблігації	–	537 183	537 183	1 074 365	2 141 809	4 290 540
Інші позикові кошти	105	–	–	149	18 890	19 144
Інші фінансові зобов'язання	1 354 127	–	–	–	–	1 354 127
Субординований борг	4 607	–	–	–	486 143	490 750
Всього фінансових зобов'язань	25 115 311	4 588 863	4 959 785	3 279 077	3 133 554	41 076 590
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	(13 329 822)	62 214	5 128 300	2 730 818	7 515 120	2 106 630

Аналіз за строками погашення не відображає стабільності поточних зобов'язань у минулому. Раніше їх реалізація відбувалась протягом періоду, що є більшим, ніж зазначено в таблиці вище. Ці залишки відображені в таблиці вище у складі сум, належних до виплати в період до 1 місяця.

Здатність Банківської групи погашати свої зобов'язання залежить від її здатності отримати еквівалентну суму активів протягом того ж самого періоду. Наявний обсяг ліквідних активів дозволить Банківській групі вести стабільну діяльність навіть у ситуації можливого часткового відтоку депозитів клієнтів у разі подальшого погіршення економічної ситуації.

Керівництво Банківської групи вважає, що попри суттєву частку коштів клієнтів, що погашаються на вимогу, диверсифікація таких коштів за кількістю та типом вкладників, а також досвід, накопичений Банківською групою за попередні періоди, вказують на те, що ці кошти формують довгострокове та стабільне джерело фінансування діяльності Банківської групи.

Стаття «Кошти клієнтів» включає строкові депозити фізичних осіб. Згідно з українським законодавством Банківська група зобов'язана виплатити такі депозити на вимогу вкладника (Примітка 14). Керівництво Банківської групи вважає, що більшість депозитів фізичних осіб не будуть відкликані до встановленої дати виплати, тому кошти клієнтів відображаються за контрактними строками, що залишилися до погашення.

Ринковий ризик

Ринковий ризик – неторговий

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та інші ціни. Банк управляє ринковими ризиками по неторгових портфелях. Управління неторговими позиціями і моніторинг таких позицій здійснюються на основі додаткового аналізу чутливості.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ринковий ризик (продовження)

Ризик процентної ставки

Ризик процентної ставки – це потенційна загроза виникнення втрат, зниження доходу чи зменшення вартості капіталу Банку внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Даний ризик виникає переважно внаслідок відмінностей в строковості активів чи зобов'язань Банку за строками чутливості до зміни процентних ставок. Таким чином, ризик процентної ставки є наслідком незбалансованості структури звіту про фінансовий стан у розрізі чутливих до зміни процентної ставки активів і зобов'язань за строками до переоцінки.

Чутливість фінансового результату відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, визначений на основі плаваючої процентної ставки на неторгові фінансові активи та фінансові зобов'язання, наявні на 31 грудня, з урахуванням строків перегляду процентних ставок, передбачених умовами договору за відповідними активами та зобов'язаннями.

Для оцінки процентного ризику Банк використовує геп-аналіз процентних активів та зобов'язань, проводить аналіз чутливості вартості процентних активів та зобов'язань до зміни процентних ставок.

Контроль процентного ризику здійснюється згідно до звіту про зміни спреда та маржі.

Банк оцінює процентний ризик за сценарієм паралельного зсуву кривої доходності в бік збільшення процентних ставок на 200 базисних пунктів в основних валютах (гривня, долар США, євро). Станом на 31 грудня 2017 року Банк схильний до процентного ризику, реалізація якого може вплинути на чистий процентний дохід в часовому горизонті один рік – можливе зменшення на 25 416 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2016 року – зменшення на 253 110 тисяч гривень).

Банк оцінює вищевказаний рівень процентного ризику як прийнятний та контрольований, розмір якого суттєво не вплине на прибутковість та стабільність фінансового стану Банку. Рівень процентних ставок в Банку встановлюється Тарифно-комерційним комітетом Банку, приймаючи до уваги трансфертні процентні ставки та вартість ризиків, які встановлені Комітетом по управлінню активами та пасивами Банку. При цьому, згідно з внутрішніми політиками Банку, діє система делегування повноважень на зміну ставок. Контроль за ефективністю операцій з процентними інструментами здійснюється Тарифно-комерційним комітетом Банку щомісяця.

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик, пов'язаний з впливом коливань обмінних курсів на вартість фінансових інструментів.

Оцінку валютного ризику Банк проводить з допомогою методики оцінки Вартості під ризиком (Value-at-Risk, VaR), враховуючи рекомендації International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, June 2006 та Revision to Basel II market risk framework, December 2010. VaR дозволяє оцінити максимально можливу величину втрат з встановленим рівнем довіри за відповідний період часу.

Банк здійснює розрахунок VaR за методом історичного моделювання з метою оцінки валютного ризику в нормальних та стресових умовах розвитку фінансового ринку. Розрахунок VaR базується на 251 дні незважених історичних даних про ринкові курси валют, період розрахунку протягом якого Банк, вірогідно, зможе закрити відкриті валютні позиції, складає 10 днів та однобічний рівень довіри 99%.

При визначенні валютного ризику розрахунковий VaR множиться на суму числа «3» та надбавки у розмірі «1» згідно з рекомендаціями Базель.

Незважаючи на те, що VaR дозволяє отримати оцінку валютного ризику, необхідно враховувати також недоліки цього методу, такі як:

- ▶ використання минулих змін курсів валют та банківських металів не дозволяє в повній мірі оцінити можливі коливання курсів валют та банківських металів в майбутньому;
- ▶ використання періоду розрахунку 10 днів має на увазі, що всі відкриті позиції в валютних та банківських металах можуть бути закриті на протязі 10 торговельних днів. Дане оцінювання може неточно відображати величину валютного ризику в період зниження ліквідності ринку, під час якого період закриття Банком позиції може збільшитися;
- ▶ використання 99%-вого рівня однобічної довіреної вірогідності не дозволяє оцінити об'єм втрат, очікуваних з вірогідністю 1%; та
- ▶ розрахунок VaR відбуваються на основі відкритих позицій Банку в іноземній валюті та банківських металах на кінець дня та може не відображати ризик, який приймає Банк протягом дня.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Валютний ризик (продовження)

Результат розрахунків валютного ризику за допомогою метода VaR на 31 грудня наведено у таблиці нижче:

Показник	2017 рік	2016 рік
Валютний ризик без врахування диверсифікації		
Долар США	79 009	1 973
Євро	5 538	27 516
Російський рубль	45 715	45 475
Інші валюти	4 076	6 932
Всього валютний ризик без врахування диверсифікації	134 338	81 896
Ефект від диверсифікації	(15 322)	(16 104)
Валютний ризик з врахуванням диверсифікації	119 016	65 792

Наведені вище дані розраховані на основі внутрішньої управлінської звітності Банку, яка базується на оперативній бухгалтерській звітності, підготовленої відповідно до вимог МСФЗ.

Комітет по управлінню активами і пасивами Банку розглядає результати оцінки валютного ризику на щомісячній основі.

Операційний ризик

В Банку проводиться щорічний розрахунок показника прийнятного рівня операційного ризику – «ризик-апетиту» на наступні 12 місяців.

Значення ризик-апетиту затверджується Комітетом по управлінню операційним ризиком та враховується при бюджетуванні. Слід зазначити, що при розрахунку ризик-апетиту не враховуються минулі події, які мали разовий форс-мажорний характер та/або такі виникнення яких в майбутньому не очікується в результаті усунення причин їх виникнення.

Розрахунок фактичних втрат викликаних операційними ризиками та моніторинг дотримання Банком встановленого «ризик апетиту» здійснюється щоквартально для розгляду Спостережною Радою. При виникненні суттєвих подій операційного ризику передбачено негайне інформування Правління та Спостережної Ради, а також проводиться детальне розслідування причин та впроваджуються заходи з недопущення повторення інциденту в майбутньому.

Система управління операційним ризиком функціонує з 2011 року, та включає зокрема:

- ▶ загальнобанківську консолідацію подій операційного ризику;
- ▶ щорічне проведення самооцінки рівня операційного ризику;
- ▶ щорічне проведення стрес-тестування операційного ризику згідно вимог Національного банку України;
- ▶ щоквартальний моніторинг ключових індикаторів ризику (KPIв).

Для отримання єдиної оцінки рівня операційного ризику проводиться порівняльний аналіз результатів різних підходів (результуючий рівень ризику оцінюється за шкалою: низький, середній, високий).

Зареєстровані події операційного ризику підлягають детальному розгляду та оцінці негативних наслідків, а події що вимагають прийняття додаткових управлінських рішень або розробки додаткових мінімізуючих заходів розглядаються Підкомітетами КУОР або Комітетом з управління операційним ризиком.

Система управління операційним ризиком ефективна та інтегрована в загальні систему управління ризиками Банку.

Для забезпечення неперервної діяльності в Банку щорічно проводиться практичне тестування Плану неперервної діяльності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

У таблиці нижче порівнюються балансова вартість та справедлива вартість фінансових інструментів, відображених у консолідованій звітності Банківської групи за амортизованою вартістю, за їх видами. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	2017 рік			2016 рік		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний дохід/ (витрати)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний дохід/ (витрати)
Фінансові активи						
Грошові кошти у касі	1 499 269	1 499 269	-	1 162 395	1 162 395	-
Кошти на рахунках в Національному банку України	1 178 795	1 178 795	-	1 213 522	1 213 522	-
<i>Заборгованість інших банків</i>						
- Поточні рахунки та депозити «овернайт»	4 139 132	4 139 132	-	3 717 293	3 717 293	-
- Строкові депозити в інших банках	1 524 753	1 524 753	-	1 946 859	1 946 859	-
<i>Кредити клієнтам</i>						
- Кредити корпоративним клієнтам	19 807 965	19 715 610	(92 355)	21 308 285	21 351 655	43 370
- Споживчі кредити	4 051 988	4 051 988	-	2 179 928	2 179 928	-
- Іпотечні кредити	179 267	163 817	(15 450)	303 155	280 715	(22 440)
- Автокредитування	4 657	1 951	(2 706)	26 026	18 921	(7 105)
- Інші кредити фізичним особам	1 436 375	1 436 375	-	923 022	923 022	-
Фінансові зобов'язання						
<i>Заборгованість перед іншими банками</i>						
- Поточні рахунки інших банків	392 353	392 353	-	862 148	862 148	-
- Строкові депозити інших банків	292 410	292 410	-	225 380	225 380	-
- Кредити, отримані від інших банків	180 241	180 241	-	60 361	60 361	-
<i>Кошти клієнтів</i>						
- юридичні особи	21 633 048	21 644 105	(11 057)	18 369 586	18 380 672	(11 086)
- фізичні особи	15 506 430	15 554 848	(48 418)	14 713 183	14 778 171	(64 988)
Випущені депозитні сертифікати	187 194	187 194	-	691 371	691 371	-
Випущені єврооблігації	1 915 014	2 018 215	(103 201)	4 290 540	4 415 166	(124 626)
Інші позикові кошти	11 193	11 193	-	19 144	19 144	-
Субординований борг	489 656	436 653	53 003	490 750	420 633	70 117
Усього невизнана зміна в нереалізованій справедливій вартості			(220 184)			(116 758)

Нижче описані методи та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у консолідованій звітності.

Активи, справедлива вартість яких наближається до балансової

Щодо фінансових активів та фінансових зобов'язань, що є ліквідними або короткостроковими (до трьох місяців), вважається що їх балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів на вимогу, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, що обліковуються за амортизованою вартістю

Справедлива вартість облігацій, що котируються, ґрунтується на котируваннях на звітну дату. Справедлива вартість інструментів, що не котируються та справедлива вартість яких не наближається до балансової, а саме кредитів клієнтам, заборгованість інших банків, заборгованість перед Національним банком України, заборгованість перед іншими банками, коштів клієнтів, депозитних сертифікатів, інших фінансових активів та зобов'язань оцінюється за допомогою дисконтування майбутніх грошових потоків з використанням ставок, існуючих в цей момент по заборгованості з аналогічними умовами, кредитним ризиком та строком погашення.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю або справедлива вартість яких розкривається

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у консолідованій звітності, класифікується в рамках ієрархії джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- ▶ Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- ▶ Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливу вартість відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних;
- ▶ Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та не є спостережуваними на ринку.

У випадку активів і зобов'язань, що визнаються у консолідованій звітності за справедливою вартістю на періодичній основі, Банківська група визначає факт переведення між рівнями ієрархії, джерел справедливої вартості, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вхідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Для цілей розкриття інформації про справедливу вартість Банківська група визначила класи активів і зобов'язань на підставі природи, характеристик і ризиків за активом або зобов'язанням, а також рівень ієрархії джерел справедливої вартості:

31 грудня 2017 р.	Дата оцінки	Оцінка справедливої вартості з використанням			
		Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери	31 грудня 2017 р.	-	8 438 190	-	8 438 190
Корпоративні облигації	31 грудня 2017 р.	-	2 026	-	2 026
Форвардні контракти	31 грудня 2017 р.	-	3 336	-	3 336
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2017 р.	-	2 002 054	-	2 002 054
Основні засоби – будівлі	31 грудня 2017 р.	-	-	997 440	997 440
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	-	-	17 005	17 005
Інвестиційна власність	31 грудня 2017 р.	-	-	162 800	162 800
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Грошові кошти в касі та в дорозі	31 грудня 2017 р.	1 499 269	-	-	1 499 269
Кошти на рахунках в Національному банку України	31 грудня 2017 р.	-	1 178 795	-	1 178 795
Заборгованість інших банків	31 грудня 2017 р.	-	5 663 885	-	5 663 885
Кредити клієнтам	31 грудня 2017 р.	-	-	25 369 741	25 369 741
Акції	31 грудня 2017 р.	-	-	152 072	152 072
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Форвардні контракти	31 грудня 2017 р.	-	10 355	-	10 355
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Заборгованість перед іншими банками	31 грудня 2017 р.	-	865 004	-	865 004
Кошти клієнтів	31 грудня 2017 р.	-	-	37 198 953	37 198 953
Випущені депозитні сертифікати	31 грудня 2017 р.	-	-	187 194	187 194
Випущені єврооблігації	31 грудня 2017 р.	2 018 215	-	-	2 018 215
Інші позикові кошти	31 грудня 2017 р.	-	11 193	-	11 193
Субординований борг	31 грудня 2017 р.	-	436 653	-	436 653

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, відображені за справедливою вартістю

Інформація про зміни у балансовій вартості будівель, предметів мистецтва та інвестиційної власності протягом 2017 року наведено у Примітці 11.

31 грудня 2016 р.	Дата оцінки	Оцінка справедливої вартості з використанням			
		Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери	31 грудня 2016 р.	-	6 843 537	-	6 843 537
Корпоративні облігації	31 грудня 2016 р.	-	2 052	-	2 052
Форвардні валютні контракти	31 грудня 2016 р.	-	27 020	-	27 020
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2016 р.	-	2 602 485	-	2 602 485
Основні засоби – будівлі	1 грудня 2016 р.	-	-	1 118 579	1 118 579
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	-	-	17 005	17 005
Інвестиційна власність	1 грудня 2016 р.	-	-	185 857	185 857
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Грошові кошти в касі та в дорозі	31 грудня 2016 р.	1 162 395	-	-	1 162 395
Кошти на рахунках в Національному банку України	31 грудня 2016 р.	-	1 213 522	-	1 213 522
Заборгованість інших банків	31 грудня 2016 р.	-	5 664 152	-	5 664 152
Кредити клієнтам	31 грудня 2016 р.	-	-	24 754 241	24 754 241
Акції	31 грудня 2016 р.	-	-	168 855	168 855
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Форвардні валютні контракти	31 грудня 2016 р.	-	53 070	-	53 070
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Заборгованість перед Національним банком України	31 грудня 2016 р.	-	-	-	-
Заборгованість перед іншими банками	31 грудня 2016 р.	-	1 147 889	-	1 147 889
Кошти клієнтів	31 грудня 2016 р.	-	-	33 158 843	33 158 843
Випущені депозитні сертифікати	31 грудня 2016 р.	-	-	691 371	691 371
Випущені єврооблігації	31 грудня 2016 р.	4 415 166	-	-	4 415 166
Інші позикові кошти	31 грудня 2016 р.	-	19 144	-	19 144
Субординований борг	31 грудня 2016 р.	-	420 633	-	420 633

Далі представлений опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які відображаються за справедливою вартістю з використанням моделей оцінки. Цей опис включає оцінки та судження Банківської групи, які учасник ринку зробив би при оцінці інструментів.

Похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти оцінені із застосуванням моделей оцінки, які базуються за ринкових спостереженнях, – це здебільшого валютні свопи та форвардні валютообмінні контракти. Моделі, які використовуються найчастіше, включають моделі оцінки форвардів та свопів з використанням розрахунків теперішньої вартості. Ці моделі використовують різні входні дані, включаючи кредитоспроможність контрагентів, форвардні та спотові курси валют та криві процентних ставок.

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Цінні папери

Цінні папери, оцінені з використанням моделей оцінки, представлені перш за все борговими цінними паперами, які не обертаються на ринку. Ці цінні папери оцінюються з використанням моделей дисконтованих грошових потоків, які, в одному випадку, використовують тільки ринкові спостереження, наприклад, процентні ставки, а в іншому – ринкові спостереження та інформацію, яка не базується на ринкових спостереженнях. Інформація, яка не базується на ринкових спостереженнях, включає припущення щодо фінансового стану компанії – об'єкта інвестицій, її ризик, та економічні припущення щодо галузі, у якій веде свою діяльність компанія – об'єкт інвестицій.

Будівлі, предмети мистецтва та інвестиційна власність

Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу.

Протягом 2017 та 2016 років Банківська група не переводила фінансові активи або фінансові зобов'язання між рівнями ієрархії справедливої вартості.

Протягом 2017 та 2016 років Банківська група не визнавала змін у балансовій вартості фінансових активів 3 рівня, які обліковуються за справедливою вартістю, або прибутків та збитків за ними.

30. Умовні та інші зобов'язання

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності, включаючи правила валютного й митного контролю, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банківської групи, є обґрунтованими, і діяльність Банківської групи здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює її діяльність, і що Банківська група нарахувала та сплатила усі належні податки.

В той же час, існує ризик того, що операції і правильність тлумачень, які не були піддані сумніву контролюючими органами в минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик з часом зменшується.

Капітальні зобов'язання

Станом на 31 грудня 2017 року Банківська група мала капітальні зобов'язання, передбачені контрактами на придбання обладнання на суму 23 899 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 10 135 тисяч гривень). Керівництво Банківської групи вже виділило необхідні ресурси для виконання цього зобов'язання. Керівництво Банківської групи вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для виконання цих та інших аналогічних зобов'язань.

Дотримання фінансових показників

Банківська група повинна дотримуватись певних фінансових показників, які стосуються переважно випущених еврооблігацій. Недотримання цих фінансових показників може призвести до негативних наслідків для Банківської групи, включаючи підвищення вартості кредитів та оголошення дефолту. Зокрема, Банківська група повинна підтримувати на певному рівні капітал, показник достатності капіталу, співвідношення загальної суми заборгованості пов'язаних сторін Банківської групи до загальних активів. Невиконання цих вимог може призвести до дострокового вилучення коштів кредиторами на їх власний розсуд. Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років ці показники Банківською групою дотримані.

Зобов'язання з кредитування

Гарантії та акредитиви «стенд-бай», які являють собою безвідкличні гарантії того, що Банківська група здійснить платіж на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, несуть ризик, пов'язаний із дефолтом клієнта або його неспроможністю виконати договір з третьою стороною. Для управління ризиком збитків Банківська група вимагає, щоб більшість гарантій забезпечувались депозитами в Банківській групі. Документальні та комерційні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Банківської групи за дорученням своїх клієнтів, які надають право третім сторонам вимагати від Банківської групи оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, а отже мають менший рівень ризику, ніж кредити.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

30. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання з кредитування (продовження)

Кредитні зобов'язання являють собою невикористані зобов'язання щодо надання кредитів у формі позик. Банківська група наражається на ризик можливих збитків у зв'язку з ризиком по кредитних зобов'язаннях. Однак, враховуючи відкличний характер цих зобов'язань, Банківська група може відмовити клієнтам в кредитах при зниженні платоспроможності клієнта.

Загальна сума невикористаних кредитних ліній, акредитивів та гарантій за угодою необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування.

Акредитиви, видані Банківською групою, були такими:

	2017 рік	2016 рік
Підтверджені імпорتنі акредитиви	51 205	1 111 086
Непідтверджені імпорتنі акредитиви	78 397	123 034
Грошове забезпечення (Примітка 14)	(118 038)	(1 195 531)
Резерв під імпорتنі акредитиви	(83)	(248)
Всього акредитивів	11 481	38 341

Гарантії надані були такими:

	2017 рік	2016 рік
Гарантії та авалювання векселів	1 788 345	1 540 547
Грошове забезпечення (Примітка 14)	(446 652)	(370 797)
Резерв під гарантії та авали	(7 562)	(11 268)
Всього гарантій	1 334 131	1 158 482

Сума невиконаних відкличних зобов'язань з надання кредитів, наданих Банківською групою станом на 31 грудня 2017 року, склала 7 230 289 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 4 892 266 тисяч гривень). Керівництво вважає зобов'язання з надання кредитів відкличними, оскільки відповідні договори забезпечують широкий спектр подій-підстав, які дозволяють Банківській групі призупинити подальше фінансування клієнта або достроково анулювати ліміт кредитування. Такі події включають, у тому числі, погіршення фінансового стану клієнта, зменшення потоків надходжень грошових коштів на поточні рахунки клієнта, втрату забезпечення або значне зменшення його справедливої вартості, рішення регулятивних органів, які впливають на монетарний ринок України.

У сумі резерву під акредитиви та гарантії відбулися такі зміни:

	2017 рік	2016 рік
Резерв під зобов'язання, гарантії та акредитиви, станом на початок періоду	13 599	14 969
Сторно резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви, протягом звітного періоду	(3 475)	(2 513)
Вплив курсових різниць	508	1 143
Резерв під зобов'язання, акредитиви та гарантії на кінець періоду (Примітка 18)	10 632	13 599

Станом на 31 грудня 2017 року, до складу резервів під зобов'язання, акредитиви та гарантії входить резерв під покриття інших збитків в сумі 2 987 тисяч гривень (31 грудня 2016 року – 2 083 тисячі гривень).

Зобов'язання за операційною орендою

У випадках, коли Банківська група виступає орендарем, майбутні мінімальні орендні платежі за операційною орендою приміщень з можливістю її скасування були такими:

	2017 рік	2016 рік
До 1 року	16 257	14 518
1-5 років	171 549	102 583
Понад 5 років	55 642	–
Всього зобов'язань за операційною орендою	243 448	117 101

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

31. Операції зі зв'язаними сторонами

Для цілей складання цієї консолідованої звітності сторони вважаються зв'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна сторона контролює іншу або має можливість у значній мірі впливати на фінансові та операційні рішення іншої сторони у відповідності до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін». При розгляді кожного можливого випадку відносин з зв'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

В ході звичайної діяльності проводяться банківські операції з основними акціонерами, компаніями під спільним контролем та іншими зв'язаними сторонами. Ці операції включають здійснення розрахунків, надання кредитів, залучення депозитів, фінансування комерційної діяльності та операції з іноземною валютою. Нижче наводяться залишки станом на 31 грудня 2017 та 2016 років, а також доходи та витрати за 2017 та 2016 роки:

Станом на 31 грудня 2017 р. та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	–	2 976 941	146	1
(процентна ставка, % річних)	–	9,89	38,88	37
Резерв під знецінення кредитів	–	(60 179)	(1)	–
Інші активи	12	31 729	62	–
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(91)	(7 081 185)	(64 692)	(127 878)
(процентна ставка, % річних)	–	9,35	5,9	6,68
Випущені депозитні сертифікати	–	–	(38 546)	–
Інші зобов'язання	–	(108 936)	(8)	(15)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	–	208 105	181	430
Гарантії та авалі	–	212 071	–	–
Акредитиви	–	81 246	–	–
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	–	358 404	17	4
Процентні витрати	–	(345 741)	(3 618)	(6 459)
Комісійні доходи	120	75 087	149	406
Дохід від страхової діяльності	–	55 044	–	–
Інші доходи	–	170	60	15
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	8	–	–
Резерв під знецінення кредитів	–	(42 907)	–	–
Операційні витрати	–	(467)	(874)	–

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

31. Операції зі зв'язаними сторонами (продовження)

На 31 грудня 2016 р. та за 2016 фінансовий рік	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	–	1 683 161	169	2
(процентна ставка, % річних)	–	13,93	31,49	37,00
Резерв під знецінення кредитів	–	(15 535)	(1)	–
Інші активи	7	52 622	–	–
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(88)	(7 140 665)	(34 207)	(112 227)
(процентна ставка, % річних)	–	8,71	7,72	7,65
Випущені депозитні сертифікати	–	(435 041)	–	–
Інші зобов'язання	–	(126 371)	(4)	(10)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	–	193 715	184	416
Гарантії та авалі	–	99 922	–	–
Акредитиви	–	169 052	–	–
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	–	247 859	26	8
Процентні витрати	–	(307 086)	(2 550)	(7 433)
Комісійні доходи	83	90 436	65	699
Комісійні витрати	–	(867)	(2)	(8)
Дохід від страхової діяльності	–	96 029	–	–
Інші доходи	–	35	9	12
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	2	–	–
Резерв під знецінення кредитів	–	1 558	(1)	–
Операційні витрати	–	(2)	(820)	–

Резерв під знецінення кредитів стосовно кредитів зв'язаним сторонам був створений як на індивідуальній основі, так і за портфельним принципом.

Протягом 2017 року сума кредитів зв'язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Кредити, надані пов'язаним сторонам протягом року	–	1 465 405	63	–
Суми, повернені пов'язаними сторонами протягом року	–	(301 036)	(86)	(1)
Інші зміни	–	129 411	–	–

Протягом 2016 року сума кредитів зв'язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Кредити, надані пов'язаним сторонам протягом року	–	683 177	33	1
Суми, повернені пов'язаними сторонами протягом року	–	(735 772)	(49)	–
Інші зміни	–	233 123	1	–

У 2017 році винагорода членам Правління складалася із заробітної плати у сумі 66 658 тисяч гривень (у 2016 році – 71 744 тисячі гривень), обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 1 200 тисяч гривень (у 2016 році – 1 083 тисячі гривень). За 12 місяців 2017 року виплати членам Спостережної ради становили 1 620 тисяч гривень (за 12 місяців 2016 року – 810 тисяч гривень).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

32. Прибуток на акцію

Базисний прибуток на акцію розраховується шляхом ділення чистого прибутку або збитку за рік на середньозважену кількість звичайних акцій, що були в обігу протягом року не враховуючи акцій, викуплених у акціонерів. Банківська група не має конвертованих привілейованих акцій, таким чином, розбавлений прибуток на акцію буде дорівнювати базисному прибутку на акцію.

	2017 рік	2016 рік
Прибуток за звітний період	785 827	367 011
Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу	14 323 880	14 323 880
Прибуток на акцію, базисний (виражений в гривнях за акцію)	54,86	25,62

33. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності

Нижче наведені зміни у грошових потоках від фінансової діяльності звіту про рух грошових коштів за 2017 рік:

	Випущені єврооблігації	Інші позикові кошти	Субординований борг
Балансова вартість на 31 грудня 2016 р.	4 290 540	19 144	490 750
Погашення	(2 394 876)	(10 037)	–
Курсові різниці	18 589	2 139	–
Інше	761	(53)	(1 094)
Балансова вартість на 31 грудня 2017 р.	1 915 014	11 193	489 656

Стаття «Інше» включає ефект нарахованих, але ще не виплачених відсотків за випущеними єврооблігаціями, іншим позиковими коштами і субординованим боргом. Банківська група класифікує виплачені відсотки як грошові потоки від операційної діяльності.

34. Інформація про дотримання вимог щодо достатності регулятивного капіталу та економічних нормативів Банківської групи

Станом на 31 грудня 2017 року Банківська група дотримується вимог щодо достатності регулятивного капіталу та економічних нормативів у відповідності до вимог «Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп», затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2012 року № 254 за винятком нормативів Н7к, Н9к, Н10к та Н10-1к, значення яких передбачені індивідуальною Угодою № 113 від 26 червня 2014 року про вжиття заходів щодо усунення порушень нормативно-правових актів Національного банку України Банківською групою «ПУМБ». Додатково, відповідно до вимог постанови Правління НБУ від 12 травня 2015 року № 314 «Про заходи щодо приведення банками обсягів активних операцій з пов'язаними особами до нормативних вимог», Банком розроблений оновлений План заходів щодо приведення нормативів Банківської групи ПУМБ Н7к, Н8к, Н9к, Н10к, Н10-1к до нормативних вимог.

Нормативні та фактичні значення нормативів Банківської групи станом на 31 грудня 2017 та 2016 років, подані нижче:

	Нормативне значення	Фактичне значення станом на 31 грудня 2017 року	Фактичне значення станом на 31 грудня 2016 року
Норматив поточної ліквідності (Н5к)	Не менше 40%	77,41%	68,41%
Норматив короткострокової ліквідності (Н6к)	Не менше 60%	95,75%	101,55%
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7к)	Не більше 25%	185,93%	199,35%
Норматив великих кредитних ризиків (Н8к)	Не більше 800%	344,14%	380,45%
Норматив максимального розміру кредитного ризику на одну пов'язану особу (Н9к)	Не більше 5%	42,09%	53,80%
Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними особами (Н10к)	Не більше 30%	195,11%	245,97%
Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними особами, які не є фінансовими установами (Н10-1к)	Не більше 20%	195,04%	245,85%
Норматив участі (інвестування) у капіталі юридичної особи, що не є фінансовою установою (Н11к)	Не більше 15%	0,06%	0,05%
Загальна сума участі (інвестування) (Н12к)	Не більше 60%	0,54%	0,47%
Регулятивний капітал		3 717 008	4 370 502
Необхідний розмір регулятивного капіталу		3 082 219	3 271 061
Достатність регулятивного капіталу		634 789	1 099 441

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до річної консолідованої звітності Банківської групи за 2017 рік

(у тисячах гривень)

35. Події після дати балансу

З початку року Національний банк України підвищив облікову ставку до 16% з 26 січня 2018 року та до 17% з 2 березня 2018 року.

Підписано від імені Правління 29 травня 2018 року.

С.П. Черненко (Голова Правління)

І.О. Кожевин (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

